

Pri ključnih vprašanjih se poenotimo

Pogovor s predsednikom Območne enote KGZS Celje Jankom Šketom o kmetijstvu na tem območju

str. 3

Pregled dela zbornice v 2018

Po skoraj dvajsetih letih delovanja je nesporno, da kmetijstvo potrebuje močno, reprezentativno organizacijo.

str. 4

Prioritetne naloge JSKS v letu 2019

Naloge so namenjene izboljšanju stanja nekaterih področij kmetijstva.

str. 8

Slovenskemu sladkorju, olju in pivu naklonjena kmetija

V Tešanovcih domuje in kmetuje Denis Vitez, ki ravno postaja mladi prevzemnik.

str. 16

Star slovenski rek uporabi prisposodbo, da je neko muhast kot aprilsko vreme. To pa za letošnji april ni držalo. Vreme ni bilo doslej nič kaj spremenljivo. Nasprotno. Nobenih nenadnih ploh, pa vročega sonca in kratkotrajnih snežnih metežev. Prvih pet dni aprila je bilo lepih in toplih, sedaj pa že štirinajst dni nad nami čemerno ždijo oblaki. Pa nas to vseeno ne sme spraviti v slabo voljo. Čeprav že z rahlim nemirom pogledujemo proti njivam, kjer bo treba opraviti pomladansko setev, nas pred tem čaka še največji krščanski praznik – velika noč. Naj vas njegovo sporočilo, da za vsako preizkušnjo pride odrešitev in tolažba, da za vsakim dežjem posije sonce, spremlja in opogumlja pri vašem delu. (tekst: Marjan Papež)

Zakonska pravica ali mrtva črka na papirju

Ob številnih vlogah, ki jih danes pripisujemo kmetijstvu, ne smemo pozabiti, da je kmetijstvo in s tem tudi rastlinska pridelava gospodarska panoga. Zanj veljajo zakonitosti kot za vse druge gospodarske dejavnosti. Stroški pridelave, tržne cene in drugo so kategorije, ki na koncu pomembno opredelijo naše ravnanje. Ob tem je treba upoštevati veliko odgovornost te panoge do okolja in zdravja ljudi.

V zadnjem času se vse pogosteje pojavljajo primeri, ko posamezniki ali organizirane skupine ljudi želijo preprečiti kmetovanje na površinah, ki se nahajajo v bližini njihovih stanovanjskih hiš, in zahtevajo prepoved kmetovanja v njihovi neposredni bližini. Pogosto strokovno nekompetentni ljudje zahtevajo prepoved izvajanja varstva rastlin pred boleznimi in škodljivci z obrazložitvijo, »da kmetje uporabljajo strupe«. Sredstva za varstvo rastlin so sredstva, ki praviloma uničujejo bolezni in škodljivce kmetijskih rastlin, vendar naj ti, ob pravilni uporabi in upoštevanju vseh varnostnih ukrepov, vključno s karenco, ne bi smeli vplivati na zdravje ljudi. Vedeti je treba, da mora sredstvo, preden je registrirano za uporabo, prestati veliko znanstvenih poskusov in opraviti zahtevne protokole, ki jih predpisuje zakonodaja.

Takšno ravnanje posameznikov ali skupin je tudi kršitev Zakona o kmetijstvu, ki je v poglavju »Kmetijska opravila« uzakoni pravico do kmetovanja, s katero so opredeljena kmetijska opravila in pravica kmeta, da kmetijska opravila nemoteno

opravlja. Namen pravice do kmetovanja je, da se omejijo težave, ki v praksi nastajajo med kmeti in ostalimi krajanji, pri čemer rešitev zasleduje konkretizacijo določb iz tretjega poglavja Ustave RS (71. in 74. člen, ki opredeljujeta varstvo kmetijskih zemljišč in svobodno gospodarsko pobudo). Med nepravilno oviranje ali omejevanje kmetijskih opravil se šteje vsakršno fizično ali drugačno preprečevanje ter oteževanje nemotene delovnega procesa kmetijskega opravila. Navedeno pravilo velja tudi za občine, ki morajo v predpisih in drugih aktih iz njihove pristojnosti upoštevati prepoved nepravilnega oviranja ali omejevanja opravljanja kmetijskih opravil in v ta namen določati pogoje, ki omogočajo opravljanje teh opravil na vseh kmetijskih zemljiščih in objektih, namenjenih opravljanju kmetijske dejavnosti znotraj območja občin.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije si je v preteklosti prek svojih strokovnih služb prizadevala, da bi njeni člani kmetovali v skladu z zakonodajo in okoljevarstvenimi zahtevami in jim v ta namen nudila vso strokovno pomoč. Ker smo prepričani, da večina kmetov kmetuje odgovorno in v skladu s predpisano zakonodajo, pričakujemo, da bodo tako ravnale tudi pristojne državne ter lokalne institucije. Če temu ne bo tako, bomo priča nadaljnemu izgubljanju kmetijskih zemljišč, ki jih že sedaj nimamo dovolj za zagotavljanje samooskrbe s kmetijskimi pridelki.

KGZS

Preverite ponudbo kmetij na svojem pametnem telefonu!

Brezplačna aplikacija za Android

KUPUJMO DOMAČE!
KGZS
www.kupujmodomace.si

Strokovna gradiva na spletu
www.KGZS.si

Vabljeni na predstavitev gorske mehanizacije v nedeljo, 28. 4. 2019, ob 14. uri na kmetiji odprtih vrat Šinkovc na Medvedjem Brdu 10, 1373 Rovte.

- gorski traktorji in enosne kosilnice **Aebi**
- traktor **Rigitrac** s pregibno vzdolžno osjo
- lahke rotacijske kosilnice **Sepp Knuesel Blitz**
- zgrabljalik za enosne kosilnice **Hill Rake**
- trosilnik organskih gnojil s stranskim izmetom **Gafne**
- za odličan prijem na strmih pobočjih pa **bodičasta kolesa Stoeckl** in **dvoja kolesa Trinker**.

Doživite predstavitev na terenu in se prepričajte o kakovosti!
INFO: www.gorska-mehanizacija.si ali info@tineva.si ali 041 373 199.
TINEVA, d.o.o., UBG 38, Dobova

Naj se sliši tudi vaš glas

CVETKO ZUPANČIČ

predsednik KGZS

Pomlad je že vstopila v naš vsakdanjik, tako po počutju kakor tudi po opravilih, ki so v domovih, gozdovih, poljih, skratka povsod na naših kmetijah.

Tudi kmetijska politika se je sprostita in začela delati s povečanim številom obratov. Tako je sedaj odprtih kar nekaj zadev, ki se bodo obravnavale tako na organih zbornice kot v javni obravnavi. Med njimi je na prvem mestu Resolucija slovenskega kmetijstva za obdobje 2020–2027. Govorili bomo tudi o pomembnih usmeritvah naše kmetijske politike, saj so v javni obravnavi Zakon o kmetijskih zemljiščih, Zakon o skladu kmetijskih zemljišč in Zakon o dedovanju. In če bo ministrstvo pohitelo, nameravajo kmalu spreminjati tudi Zakon o kmetijstvu.

Na zbornici menimo, da področje, ki ga pokrivajo omenjeni zakoni, zagotovo rabi določeno prenovu, predvsem v smeri ustvarjanja takšnih pogojev, ki bi med mladimi spodbudili večje zanimanje za kmetovanje na našem podeželju. Vendar morajo te spremembe najprej dobiti dovolj široko soglasje kmetov in drugih vpletenih. Na drugi strani mora država ponuditi neke vrste jamstvo, da bodo (če bodo) spremembe boljše, kot je sedanje stanje.

V maju bodo volitve v Evropski parlament. Tudi za slovensko kmetijstvo je pomembno, kdo nas bo predstavljal v Evropi. Slovensko kmetijstvo je v veliki meri odvisno od skupne kmetijske politike, saj njena plačila predstavljajo pomemben delež prihodka za kmetije oziroma kmetijstvo nasploh. Zato je pomembno, kdo bo odločal o tem, koliko sredstev bodo namenili za kmetijstvo. Člani, kmetje, pojdite na volitve in volite tiste, ki so se s svojim delom že do sedaj dokazali in pokazali, da jim je mar za slovensko kmetijstvo in kmeta.

Od težkih »političnih« tem se spet vračam k pomladi, ki nam poleg vsega lepega prinaša tudi največji krščanski praznik veliko noč. Želim, da si za te praznike vzamete čas, da bodo res doživeli v vsej svoji veličini.

Želim vam vesele velikonočne praznike in vse dobro.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 152, april 2019 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjka ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 91.500 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Prispevek za promocijo za sektor pridelave in predelave sadja

Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je 23. januarja izdala 1403 odločbe zavezancem za plačilo obveznega prispevka za promocijo za leto 2018, ki so bili dolžni znesek poravnati v dvajsetih dneh od prejema obvestila.

Ker v predpisanem roku niso vsi poravnali obveznosti in ker zneski, ki jih sadjarji dolgujejo, znašajo med 10 in 30 evrov, se je AKTRP na pobudo KGZS odločila, da omogoči zamudnikom plačilo do 30. aprila brez dodatnih stroškov, ki bi nastali, če bi šel postopek z izterjavo prek Finančne uprave RS. (VB)

Nagradna akcija »S kmetije za vas«

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju s ČZD kmečki glas in časnikom Finance, portalom Agrobiznis, vabi kmetije, da sodelujejo v nagradni akciji, v kateri bomo nagradili tiste kmetije, ki svoje pridelke in živila tržijo najbolj inovativno in uspešno.

Kdo lahko sodeluje?

Sodelujejo lahko kmetije, ki se ukvarjajo s pridelavo, predelavo in trženjem kmetijskih ali gozdnih pridelkov in izdelkov v okviru kratkih oskrbnih verig. Prijavijo se lahko tudi kmetije, ki so v preteklosti v tej akciji že sodelovale in so pomembno izboljšale svojo ponudbo in način prodaje.

Kaj se ocenjuje?

Pomembni so predvsem izvirnost, domiselna in učinkovita promocija ter uspešno trženje oziroma prodaja.

Kako poteka ocenjevanje?

Vse, ki se bodo prijavili, bo obiskala strokovna komisija. Najboljšim bo podelila priznanja in praktične nagrade.

Do kdaj se lahko prijavite?

Datum, do katerega je treba poslati prijavo, bo kmalu objavljen na spletnih straneh organizatorjev, več informacij pa lahko izveste na elektronskem naslovu andreja.krt@kgzs.si.

Andreja Krt Stopar, KGZS

Svetovalka za zeliščarstvo

Že nekaj časa je vsem, ki jih zanima zeliščarstvo oziroma pridelovalcem zelišč, na voljo za strokovne nasvete in pomoč tudi svetovalka **Jožica Kapun Maršik**. Pridelovalci lahko stopijo v stik z njo prek telefona **02 539 14 17**, mobilnega telefona **031 703 617**, oziroma elektronske pošte: **jozica.kapun-marsik@gov.si**, sicer pa deluje na KGZS – Zavodu Murska Sobota.

Mobilna aplikacija eDavki

Finančna uprava Republike Slovenije (FURS) je pripravila mobilno aplikacijo eDavki, ki je namenjena boljšemu obveščanju in lažjemu poslovanju fizičnih oseb z njimi. Brezplačno aplikacijo za mobilni telefon dobite na Googlovi tržnici (Trgovina Play) ali na App Store, je pa namenjena samo fizičnim osebam. Ima več kot trideset uporabnih možnosti, vam pa bo omogočala preglednejše poslovanje s Fursom, predvsem pa ne boste več v negotovosti glede plačanih davkov in prispevkov za socialno varnost. Tako vas bo aplikacija obveščala o pomembnih datumih oziroma rokih za izpolnitev vaših davčnih obveznosti, kakšne so vaše obveznosti, imeli boste dostop do vseh dokumentov, ki ste jih oddali ali prejeli prek eDavkov, oziroma pregled nad njimi. Prek aplikacije boste lahko tudi uveljavljali oziroma spreminjali olajšave za vzdrževane družinske člane.

R. P.

Odprti javni razpisi

Trenutno je odprtih več kot deset javnih razpisov iz ukrepov Programa razvoja podeželja 2014-2020:

- **Javni razpis za podukrep 16.2** - Podpora za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij, rok za oddajo vlog: 19. 4. 2019
- **Javni razpis za podukrep 16.5** - Podpora za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim projektom in stalnim okoljskim praksam; rok za oddajo vlog: 19. 4. 2019
- **Javni razpis iz naslova podukrepa 8.6** - Javni razpis za operacijo naložbe v pred industrijsko predelavo lesa iz PRP; rok za oddajo vlog: 19. 4. 2019
- **Javni razpis za operacijo naložbe** v pred industrijsko predelavo lesa iz PRP 14-20 za leto 2018; rok za oddajo vlog: 23. 4. 2019
- **Javni razpis za podukrep 4.1** iz decembra 2018 - Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2018; rok za oddajo vlog: 24. 4. 2019
- **Javni razpis za podukrep 4.1** iz februarja 2019 - Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2018; rok za oddajo vlog: 29. 5. 2019
- **Javni razpis za podukrep 4.2** - Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov za leto 2019; rok za oddajo vlog: 29. 5. 2019
- **Javni razpis za podukrep 8.4** za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014-2020; rok za oddajo vloge: do zaprtja javnega razpisa, ki bo objavljen na spletnih straneh MKGP
- **Javni razpis za podukrep 8.4** za operacijo Ureditve gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014-2020, rok za oddajo vloge: do zaprtja javnega razpisa, ki bo objavljen na spletnih straneh MKGP

Pomembni dogodki v prihodnjih mesecih

Kdaj?	Kaj? / Kje?
24.-26. april	Sejem Gast/Intervino, Celovec
4. maj	Podeželje v mestu, Koper
8.-10. maj	Sejem sadja in zelenjave, Rimini, Italija
11. maj	Podeželje v mestu – Dobrote slovenskih kmetij, Ljubljana
11.-17. maj	Kmetijski sejem, Novi Sad
17.-19. maj	Dobrote slovenskih kmetij, Ptuj

Nekateri pomembni roki v prihodnjih mesecih

Do kdaj?	Kaj?
Do 19. aprila	Rok za oddajo vloge na JR za podukrep 16.2 Razvoj novih proizvodov , praks, procesov in tehnologij in na JR za podukrep 16.5 Okolje in podnebne spremembe
Do 23. aprila	Rok za oddajo vloge na JR za podukrep 8.6 Podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov: operacija: Naložbe v predindustrijsko predelavo lesa
Do 24. aprila	Rok za oddajo vloge na JR za podukrep 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva
Do 6. maja	Vnos zbirnih vlog za ukrepe SKP
Do 29. maja	Rok za oddajo vlog na 11. JR za podukrep 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva
Do 29. maja	Rok za oddajo vlog na 5. JR za podukrep 4.2 Podpora za naložbe v predelavo ali trženje kmetijskih proizvodov za leto 2019

Zbral: Ma. P.

Pri ključnih vprašanjih se poenotimo

Pogovor s predsednikom Območne enote KGZS Celje Jankom Šketom o kmetijstvu na tem območju

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

V kakšni kondiciji je kmetijstvo na Kozjanskem, s katerega prihajate?

Ocenjujem, da je kmetijstvo na Kozjanskem v solidni kondiciji. Po potresu leta 1974 je bilo Kozjansko deležno velike pozornosti in pomoči in to se odraža tudi v kmetijstvu. Izmed vseh kmetij se jih dobra desetina še vedno ukvarja zgolj s kmetovanjem, pretežno z govedorejo. Na kmetijah imamo kar precej mladih prevzemnikov, zato na prihodnost kmetijstva na Kozjanskem gledam z optimizmom. Zemlja je obdelana, opaznejšega zaraščanja ni. Številni kmetujejo ob službah in ohranjajo obdelano krajino. Seveda pa se pojavlja težava pri ostarelih kmetijah, ki se dostikrat težko odločijo, da bi dale zemljo v najem.

Kmetije, ki se odločajo za dopolnilne dejavnosti, imajo zaradi bližine termalnih zdravilišč dobre možnosti za razvoj. Tja lahko prodajo precej pridelkov, bodisi neposredno turistom, ki pridejo na kmetije ali posredno preko toplic. Glede na to, da je zanimanje za sodelovanje na obeh straneh, vidim

za te kmetije dobre možnosti razvoja.

Za nas kmete je ob ustrezni politiki priložnost oskrba javnih zavodov, kjer pa obstaja bojazen, da ne bomo mogli zagotoviti povpraševanju. Tu bo še zlasti pomembno povezovanje, kjer imamo npr. v KZ Šmarje pri Jelšah dobro podlago, jo bo pa treba še nadgraditi.

Ste predsednik območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Celje. kateri so skupni izzivi kmetov na vašem območju, kje so posebnosti?

Razlike v kmetijstvu na celjskem območju, kjer imamo šest upravnih enot in 23 občin, so velike. Od intenzivnega hmeljarstva okolici Žalca prek bolj ali manj intenzivne živinoreje, vinogradništva in sadjarstva na vzhodnem delu območne enote pa vse do Zgornjesavinjske doline, kjer je poglaviti vir dohodkov gozd. Po večini se pri ključnih vprašanjih poenotimo, so pa vedno podrobnosti, kjer se razhajamo. Vesel sem, da imamo v svetu OE tudi precej mladih članov, ki gledajo naprej in

Janko Šket kmetuje v Belem pri Šmarju pri Jelšah. Redi in vzreja od 50 do 60 glav govedi, predvsem telic. Kmetija ima 24 hektarov obdelovalnih površin, od tega približno 7 ha njiv, 17 ha travnikov; kmetiji pripada še 75 arov vinograda in 4,5 gozda. Janko Šket je vsestransko dejaven. Pomembno sooblikuje občinsko politiko, aktiven je pri gasilcih, je porotnik na Okrožnem sodišču v Celju. Je član več društev, povezanih s kmetijstvom in podeželjem, v Kmetijski zadrugi Šmarje pri Jelšah je član upravnega odbora, na KGZS – Zavodu Celje pa predseduje svetu zavoda. V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije sodeluje v strokovnem odboru za upravljanje kmetijskih zemljišč.

se lotevajo pravih vprašanj, do katerih se moramo opredeliti.

Tako smo enotni, da najbi bili (razpiti) zadrževalniki za vodo za poplavno varnost Savinjske doline mokri, da bi presežno vodo lahko uporabili za namakanje. Žal pa je pri tem vprašanju država zelo mačehovska, saj se s to perečo temo ukvarjamo že deset let, pa se še vedno nič zgodilo. Večja razhajanja so

pri vprašanju tretje razvojne osi. Tiste, ki živijo od kmetijstva na tem območju, skrbi, kako bodo naprej kmetovali, če bodo ob zemljo. Pri izbiri trase mora biti glavni kriterij čim manjša izguba kmetijskih zemljišč.

Kakšen je posluš lokalne skupnosti za kmetijstvo in gozdarstvo? So med občinami velike razlike?

Občine na območju Kozjanskega, teh je osem, imajo dovolj posluš za kmetijstvo, saj v občinskih svetih sodelujejo številni kmetje. Lahko rečem, da je sodelovanje z občini z vidnega, ob tem pa pozivam kmete, da se še bolj vključijo v lokalno politiko. Le tako bo mogoče vzdrževati pozitiven posluš občin za kmetijstvo, možnosti izboljšanja pa so vedno. Dodatno bi izpostavil pomembnost kmetijske svetovalne službe, ki je kakovosten strokovni in upravni servis kmetom, pa naj bo to pri ukrepih skupne kmetijske politike ali pri lokalni kmetijski politiki.

Že leta se krešjejo mnenja, kdo je aktiven kmet. Kakšno je vaše mnenje?

Moje je, da je aktiven kmet vsak, ki prideluje hrano za trg, ne glede na to, ali zgolj kmetuje ali to počne ob službi. Ob tem pa se mi zdi smiselno opredeliti tudi izraz »pravi kmet«, kjer je pogoj kmečko zavarovanje. Moramo pa biti ob tem previdni, da si ne bomo z opredelitvami otežili črpanje sredstev za kmetijstvo iz Evropske unije.

Poteka intenzivna razprava o SKP po 2020. Kakšne bi morale biti prioritete Slovenije?

Menim, da se mora vrniti podpora za krave dojlje. Ker gre za podporo kmetijam, ki večinoma nimajo intenzivne prireje, kjer je precej ročnega dela, bi s tem podprli ohranjanje kul-

turne krajine. Vemo, da je obdelano podeželje privlačno za turizem, na kar v mnogih razpravah stavi tudi Slovenija.

Čeprav agroekonomisti pri razvojnih sredstvih izrazito postavljajo v ospredje povečanje pridelave hrane, kar daje prednost velikim kmetijam oziroma kmetijskim podjetjem, bo treba bolj upoštevati našo realnost manjših in srednje velikih kmetij. Menim, da moramo dati več sredstev tem kmetijam, da izboljšajo ekonomiko in tehnologijo, s tem pa tudi pridelavo hrane. Precej teh odločitev bo, kot kaže, v novi finančni perspektivi v naših rokah.

In vaš pogled na položaj kmeta danes?

Ponosen sem, da sem kmet, in tako sporočilo dajem tako drugim kmetom kot tudi širši javnosti. Vedno poudarjam, da je slovenska hrana zelo kakovostna, čeprav ta kakovost s ceno še ni priznana. Prizadevam si, da nas javnost pri tem podpira in podpre. Večinoma so ljudje zavedni in pripadni, včasih manjka samo malo naših prizadevanj, da potrošniki to tudi priznajo. Ob tem je treba živeti realno in ne imeti prevelikih apetitov, saj kmetijstvo ne pozna bližnjic, ampak uspeh temelji na vztrajnem, poštenem in predanem delu.

Svet KGZS potrdil uspešno delo zbornice

Konec marca so se na deseti redni seji zbrali člani sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki so imeli na dnevnem redu kar nekaj pomembnih točk. Tako so se člani sveta KGZS seznanili z Resolucijo o prihodnosti slovenskega kmetijstva, ki jo je predstavila ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec. Resolucija, ki je podlaga za strateške dokumente, uredbe in ukrepe, je bila najprej predstavljena na Svetu za kmetijstvo, sedaj je v javni razpravi, kasneje pa bodo o njej odločali in jo sprejemali v državnem zboru. Sicer pa resolucija daje osnovni poudarek celotnemu podeželju in prilagoditvi podnebnim spremembam. Pri tem zasleduje štiri osnovne cilje, in sicer naj bi zagotovila pogoje za konkurenčno pridelavo in predelavo hrane, trajnostno upravljanje z naravnimi viri, dvig kakovosti in ravni življenja na podeželju ter razvoj in prenos znanja. Ministrica Pivec je predstavila tudi zakonodajne ukrepe na področju zemljiške politike, s katerimi naj bi dopolnili ali zamenjali nekatere zakone s področja kmetijstva.

Po predstavitvi in krajši razpravi, v kateri sta na vprašanja svetnikov odgovarjala ministrica in državni sekretar dr. Jože Podgoršek, je svet KGZS pozval vodstvo zbornice, da naj tako o resoluciji kot o spremembah pri zemljiški politiki izvede razpravo po območnih enotah KGZS ter v strokovnih odborih in komisijah KGZS. Svet KGZS bo o obeh predlogih odločal po opravljeni razpravi.

Svet KGZS je na seji med drugim obravnaval in na koncu tudi soglasno potrdil poročila o delu KGZS, vseh zavodov in območnih enot za leto 2018.

Robert Peklaj, KGZS

Skupščina Zveze slovenske podeželske mladine

Zveza slovenske podeželske mladine je v soboto, 23. marca 2019, izvedla svojo skupščino na Kmetijsko gozdarskem zavodu Ptuj. Skupščine se je udeležilo večje število društvenih delegatov iz cele Slovenije. Pred uradnim delom so mladi podeželani pripravili izobraževanje na temo: NEvarno na kmetiji. Izobraževanje je izvedel Peter Jagarinc iz PGD Leskovec, ki je v nadaljevanju na parkirišču pred dvorano izvedel tudi praktični prikaz pravilnega gašenja različnih vnetljivih snovi.

Skupščine se je udeležila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec, ki je mladim predstavila smernice in poudarke nove resolucije in osnutka nove zemljiške politike, ki jih pripravljajo na ministrstvu. Veseli nas, da dokumenti sledijo točkam Akcijskega načrta za mlade kmete. Skupščine so se udeležili tudi predstavnica Zadrugne zveze mag. Anita

Jakuš, direktor KGZ Ptuj Andrej Rebernišek in predstavnik KGZS Jože Očko.

Sodelovanje KGZS in ZPM je dobro, saj sodelujemo pri kar nekaj projektih. V lanskem letu smo tako uspešno izpeljali projekt sejma AGRA, ki je bil vsebinsko v celoti namenjen mladim kmetom. Čakajo nas skupna usklajevanja za SKP po letu 2020, saj je treba za mlade kmete izbrati ukrepe, ki jim bodo še bolj pomagali pri začetkih kmetovanja. KGZS tudi predlaga, da se ustanovi svet za mlade kmete pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Iz programa ZSPM je razvidno, da so zelo dejavni. S predstavitvami projektov, ki jih izvajajo, sta vidna delovanje in domet zveze. Svoje delovanje dejavno izvajajo tudi v mednarodnih vodah, od koder prinašajo nove zamisli in modele dobrih praks ter znanstev.

Jože Očko, KGZS

Zastopanje in razvoj slovenskega podeželja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je bila ustanovljena leta 2000. Po skoraj dvajsetih letih delovanja je nesporno, da kmetijstvo potrebuje močno, reprezentativno organizacijo.

Zbornični urad, KGZS
zelena.dezela@kgzs.si

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) ima v letu 2019 107.169 članov, od tega je 105.686 fizičnih in 1.483 pravnih oseb. V okviru KGZS deluje 20 strokovnih odborov in 6 komisij, ki so posvetovalni organi Sveta in Upravnega odbora KGZS, ki sta najvišja organa zbornice. V odbore in komisije je imenovanih 231 članov, ki oblikujejo stališča do predlogov zakonodaje na vseh ravneh ter dajejo predloge in rešitve za napredek kmetijstva in razvoja podeželja. V letu 2018 je bilo 60 sej odborov in komisij.

Sveti območnih enot zbornice, v katerih deluje 122 voljenih članov, so na sejah pripravljali mnenja in druge podlage za razvoj kmetijstva na področju območne enote, obravnavali nove zakonske podlage v kmetijstvu, predlagali spremembe obstoječe zakonodaje, pregledovali in obravnavali smernice in podlage v kmetijstvu ter njihovo prilagajanje novim ureditvam.

Pomembno področje dela na ravni območnih enot je izvedba okroglih miz in razprav o najaktualnejših temah na regijskih in državni ravni.

KGZS izvaja strokovne naloge in skrbi za promocijo kmetijstva ter podeželja. V KGZS delujejo javne službe, kot so: kmetijsko svetovanje, strokovne naloge v živinoreji, strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin in zdravstveno varstvo rastlin. V sistemu KGZS delujejo laboratoriji za analize mleka, vina in tal ter poskusni centri za sadjarstvo in oljkarstvo, trsničarski centri ter osemenjevalna središča za biko in merjasce.

Člani zbornice in različni strokovni sodelavci prek zborničnega sistema v organih KGZS (svet KGZS, upravni odbor, strokovni odbori in komisije, sveti območnih enot ter odbori izpostav) sooblikujejo kmetijsko politiko na državni, regionalni in lokalni ravni. V voljenih organih KGZS je bilo v letu 2018 tako vključenih 692 posameznikov.

IZPOSTAVLJAMO NEKAJ AKTIVNOSTI:

- 1) **Obravnavna zakonodaja, ki vpliva na kmetijstvo in gozdarstvo**
 - **Skupna kmetijska politika po 2020** (pregled in pripravljeno stališče do horizontalne uredbe in stališča RS do horizontalne uredbe),
 - **Zakon o kmetijskih zemlji-**

ščih (pripravljen predlog sprememb zakona za ureditev zakupa državnih kmetijskih zemljišč),

- **Zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov** (pripravljen predlog zakona o ukrepih za odpravo škode po podlubnikih),
- **Energetski zakon** (pripravljeno mnenje glede odkupa zemljišč ali služnosti pod energetske infrastrukture in odškodnina),
- **Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin** (pripravljeno stališče za pripravo podzakonskih aktov),
- **Gradbeni zakon** (pripravljeno stališče do gradnje pomožnih kmetijskih objektov),
- **Zakon o urejanju prostora** (pripravljeno stališče do razlastitve),
- **Zakon o agrarnih skupnostih** (pripravljen predlog za obdavčitev agrarnih skupnosti),
- **Uredba o spremembah in dopolnitvah investicijske uredbe PRP** (pripravljen komentar in predlogi),
- **Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepa Sodelovanje iz PRP za obdobje 2014–2020** (pripravljen komentar in predlogi),
- **Pravilnik o posebnih okoliščinah pri vrednotenju nepremičnin** (pripravljeni predlogi za določanje posebnih vrednosti kmetijskih in gozdnih zemljišč ter kmetijskih stavb),
- **Pravilnik o strokovni komisiji vrednotenja nepremičnin** (pregled in komentarji na osnutek pravilnika),
- **Interventni zakon o odpravi posledic po lubadarju** (že v letu 2017 je KGZS pripravila interventni zakon za odpravo posledic po lubadarju, ki se je potem razširil še na odpravo posledic vetrolova. Ministrstvo za finance in MKGP sta predloge ukrepov KGZS skrčila. Tako so ukrepi dosegli le manjši krog oškodovanih lastnikov).

2) Dopolnilne dejavnosti na kmetiji

V letu 2018 se je na 4.563 kmetijah izvajalo 17.900 dopolnilnih dejavnosti. V letu 2019 se bo pričelo tudi pilotno izvajanje dopolnilne dejavnosti socialnega varstva, za kar je med kmeti že veliko zanimanje.

3) Dvig stopnje sofinanciranja

KGZS je dosegla dvig stopnje sofinanciranja zavarovalne premije na 50 % za vse posevke, nasade in plodove in na 30 % za bolezni živali.

nja zavarovanj
KGZS je dosegla dvig stopnje sofinanciranja zavarovalne premije na 50 % za vse posevke, nasade in plodove in na 30 % za bolezni živali.

4) Pripravljen predlog novega sistema zavarovanj kmetijske pridelave

KGZS je sodelovala v projektni skupini za obvladovanje tveganj v kmetijstvu pri MKGP in pripravila predlog novega sistema zavarovanj kmetijske pridelave. V njem se zavzema, da se kot osnovni instrument obvladovanja tveganj ohrani obstoječi sistem zavarovanja s sofinanciranjem zavarovalne premije, ki je krito iz nacionalnega proračuna. Kot dopolnilno obliko osnovnega sistema KGZS predlaga rizični vzajemni sklad za upravljanje s katastrofičnimi tveganji, ki se ustanovi v okviru enega od že obstoječih skladov in financira iz proračuna države, prispevkov članov in evropskih sredstev.

5) Pomoč članom pri prehodu na elektronsko poslovanje

V letu 2018 se je za kmečke zavarovance uvedla dolžnost oddajanja obračuna prispevkov za socialna zavarovanja prek spletne aplikacije e-Davki. KGZS je s Finančno upravo RS (FURS) dosegla dogovor, da članom KGZS na davčnih uradih nudi pomoč pri vnosu podatkov v obračune. Prav tako je KGZS dosegla, da se kmečke zavarovance o mesečnih obveznostih iz naslova vključitve v socialna zavarovanja lahko obvešča prek mobilnega telefona.

6) KGZS dejavna v kampanji o ozaveščanju javnosti o vplivu plastičnih vrečk na okolje

KGZS je v juliju 2018 z Ministrstvom za okolje in prostor podpisala enoletni dogovor o sodelovanju pri kampanji za ozaveščanje javnosti o vplivu pretirane potrošnje lahkih plastičnih nosilnih vrečk na okolje.

7) Vzpostavitev shem Izbrana kakovost (IK)

KGZS je sodelovala pri vzpostavitvi sheme Izbrana kakovost (IK) sadja in predelani izdelki iz sadja in IK sveže goveje, prašičje in perutninsko meso. Podala je pobude za ustanovitev sektorskih odborov za promocijo zelenjave in žit ter za vstop tudi teh sektorjev v program promocije in pripravila predloge vstopnih meril za shemi IK zelenjava in IK žita. Vstop v sheme dolgoročno zagotovi višje odkupne cene pridelovalcem ter ureditev sledljivosti in razmer na trgu. Potrošniku zagotavlja

KGZS je v letu 2018 postala regionalni zastopnik izobraževalnega programa CECRA za Slovenijo – Certifikat evropskih svetovalcev na podežlju (Certificate of European Consultants in Rural Areas).

10) Delo na javnem razpisu Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij

Na pobudo KGZS je bil v letu 2018 odprt razpis Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij, pod-

Na pobudo KGZS je bil v letu 2018 odprt razpis za majhne kmetije, ki je podprl okoli 4.000 manjših kmetij in pomembno prispeva k ohranitvi poseljenosti in obdelanosti težje dostopnih območij.

sledljivost izvora in kakovostna živila slovenskega izvora.

8) Registracija nujno potrebnih fitofarmaceutskih sredstev za rastlinsko pridelavo

Strokovne službe KGZS so pripravile seznam potrebnih FFS in pozvale zastopnike prodaje FFS, da pristopijo k registraciji le-teh. V letu 2018 je uspela z registracijo dveh sredstev za pridelavo zelenjadnic, dveh sredstev za uporabo v sadjarstvu, enega v sladkorni pesi ter dveh v semenskih posevkih oljne ogrščice in detelje.

9) CECRA standard usposobljenosti za delo v kmetijskem svetovanju

prt z nacionalnimi in evropskimi sredstvi. Gre pa za pomemben segment kmetij, ki kmetujejo v težkih pogojih, skrbijo za urejenost okolja in s pomočjo dopolnilnih dejavnosti omogočajo zaposlitev. Gre za prvi enostavni razpis, ki je podprl okoli 4.000 manjših kmetij in pomembno prispeva k ohranitvi poseljenosti in obdelanosti težje dostopnih območij.

11) Delo na javnem razpisu 6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete

Že v letu 2017 je bil objavljen tretji javni razpis Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete. Kar 80 % vlog zanj je bilo pripravljenih v okviru sistema KGZS. Organizirane so bile

javne predstavitve ter obveščanje prek različnih informacijskih kanalov. V letu 2018 je 254 mladih prejelo pozitivne vloge, kar znaša okrog 9.600.000 evrov nepovratnih sredstev.

12) Javna naročila in drugi projekti

V letu 2018 je KGZS uspešno kandidirala na 11 razpisih javnih naročil. Z izvajanjem javnih naročil je sistem KGZS omogočil dodatna usposabljanja za različne ukrepe KOPOP, Ekološko kmetijstvo in Dobrobit živali ter nadstandardna individualna svetovanja za KOPOP in EK. V programe usposabljanja za uspešno in kakovostno izvajanje ukrepov Programa razvoja podeželja je bilo vključenih več kot 10.000 kmetov.

13) Priprava zbirnih vlog ter izvedba usposabljanj za prejemnike sredstev ukrepov PRP

V letu 2018 je bilo od 57.400 zbirnih vlog z zahtevki za neposredna plačila in sredstva programa razvoja podeželja v okviru sistema KGZS in Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) izdelanih 99 % vlog. JSKS pri KGZS je ob dobrem sodelovanju z MKGP in ARSKTRP na podeželje tako pripeljala več kot 220 milijonov evrov. KGZS je sodelovala pri spreminjanju in do-

polnjevanju zakonodaje s področja ukrepov kmetijske politike za leto 2018 ter pripravi podzakonskih aktov, ki so potrebni za vlaganje zahtevkov za površine in živali (neposredna plačila, KOPOP, EK, OMD in dobrobit živali). Pripravljena so bila različna obveščanja upravičencev ukrepov kmetijske politike, članki in prispevki za radijske oddaje ter sprotne posodabljanje posebne rubrike »Vse o zbirnih vlogah« na spletni strani www.kgzs.si.

V okviru dveh uspešno pridobljenih javnih naročil za izvedbo individualnih svetovanj za vključene v ukrepa KOPOP in EK so kmetijski svetovalci obiskali in svetovali na 6.700 kmetijskih gospodarstvih (KMG),

vključenih v ukrep KOPOP, in 3.400 KMG, vključenih v ukrep EK. V času kampanje za oddajo zbirnih vlog je bilo v JSKS pri KGZS v okviru javnega naročila na novo izdelanih 248 programov aktivnosti za KOPOP in EK ter dopolnjenih 1.145 programov aktivnosti. V letu 2018 je bilo za KMG, ki so se na novo vključila v ukrep EK v letu 2017, v okviru javnega naročila izdelano 121 preusmeritvenih načrtov. Za KMG, ki so se na novo vključila v letu 2018, pa 117 preusmeritvenih načrtov.

Na podlagi že pridobljenih in še nezaključenih javnih naročil za izvedbo rednih usposabljanj za leto 2018 bo za KMG, vključene v ukrepe KOPOP, EK in DŽ, izvedenih 85 usposabljanj za ukrep KOPOP za predvidoma 6.900 udeležencev, 45 usposabljanj za vključene v ukrep EK za predvidoma 3.450 udeležencev, 8 usposabljanj za vključene v ukrep DŽ – reja drobnice za predvidoma 605 udeležencev in 4 usposabljanja za vključene v ukrep DŽ – področje prašičereje za predvidoma 260 udeležencev.

14) Prenos znanja

V letu 2018 je KGZS kot izvajalec postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) podelila certifikate 320 kandidatom. Javna služba kmetijskega svetovanja pri KGZS je izvedla več svetovanj, povezanih s pridobitvijo poklicnih usposobljenosti, svetovalci za NPK pa so kandidatom pomagali pri pripravi osebnih zbirnih map in vlog za pridobitev certifikata.

15) Mali davčni vodič

KGZS je v avgustu izdala brošuro Mali davčni vodič, v kateri so na priljuden način opisana področja dohodnine, davka na dodano vrednost in trošarin. Posebej sta obravnavana še katastrski dohodek in izdajanje računov. Brošura se osredotoča na termine in rešitve v okviru kmetijstva in gozdarstva.

16) Dosežki na razpisih Programa razvoja podeželja

V letu 2018 so KGZS info točke izvedle predstavitev osmih javnih razpisov iz naslova PRP. Kmetijski svetovalci so nudili svetovanje pri izvajanju 12 javnih razpisov iz naslova PRP 2014–2020. Kmete so obveščali o vsebinah razpisov in jim svetovali pri pripravi vlog in poslovnih načrtov. To je pomembno pripomoglo, da je na ARSKTRP prispelo okoli 5.000 vlog v vrednosti okoli 80 milijonov evrov. Kmetijsko-gozdarski zavodi so za 4. JR za podukrep 6.1 – Pomoč mladim prevzemnikom kmetij izdelali preko 350 vlog, za podukrep 6.3 – Pomoč za zagon dejavnosti, namenjene razvoju majhnih kmetij, pa več kot 4.000 vlog.

S pomočjo usposabljanja upravičencev za pripravo zahtevkov in individualnega svetovanja pri pripravi zahtevkov s strani JSKS je bilo v tem letu iz naslova PRP izplačanih slabih 60 milijonov evrov.

17) Izvedba selekcijskega dela, ki omogoča vzrejo živali z okolju prilagojenim genetskim potencialom

KGZS je z dejavnostmi javne službe strokovnih nalog v živinoreji rejcem zagotovila izvedbo selekcijskega dela, ki omogoča vzrejo živali z okolju prilagojenim genetskim potencialom. Pri govedu je bilo opravljenih več kot 790.000 kontrol in nadkontrol mlečnosti ter več kot 100.000 preverjanj porekla živali.

V regijsko certifikacijo gozdov PEFC je bilo konec leta 2018 vključenih 1.134 lastnikov gozdov, ki imajo skupaj v lasti 286.400 ha gozdov ali skoraj četrtino vseh slovenskih gozdov.

Uhleljenih je bilo več kot 180 vrhunskih potomcev elitnih bikov in bikovskih mater ter opravljena ocena zunanosti pri več kot 13.000 privesnicah. Odranih je bilo več kot 700 bikovskih mater in opravljenih več kot 1.200 kontrol v priraji mesa.

Pri prašičih je bilo izvedenih več kot 2.300 načrtov parjenj, ocena zunanosti pri več kot 9.500 pujskih, ocenjenih več kot 350 merjascev za osemenjevanje in pripust ter več kot 2.500 plemenskih mladice za nadaljnji razplod. Pri drobnici so opravili več kot 8.900 ocen potomstva, več kot 2.700 odbir in sprejemov plemenskih živali z namenom vpisa v rodovniško knjigo, več kot 12.000 preverjanj porekla živali, več kot 16.000 kontrol mlečnosti ter 720 nalog s področja selekcije.

18) Delo z mladimi kmeti

KGZS je skupaj z MKGP in ZSPM podpisnik akcijskega načrta za delo z mladimi kmeti v obdobju 2014–2020 »Od mladega kmeta do skrbnega gospodarja«, ki ga je v letu 2018 uspešno izvajala.

V letu 2018 je bilo organizirano 3. srečanje mladih kmetov, ki se ga je udeležilo več kot 150 mladih. V znamenju mladih je potekala tudi predstavitev na sejmu AGRA 2018 ter več okroglih miz, predavanj in predstavitev. V sodelovanju z ZSPM in kmetijsko-gozdarskimi zavodi pri KGZS je bil izveden Kviz mladi in kmetijstvo, ki pomembno prispeva k povezanju, spoznavanju in ohranjanju mladih na podeželju.

19) PEFC certifikacija gozdov KGZS je v letu 2018 ponovno pridobila certifikat kot regij-

ski predstavnik za certifikacijo gozdov po sistemu PEFC za nadaljnjih 5 let ter izvaja promocijo odgovornega nakupa izdelkov preverjenega izvora.

V regijsko certifikacijo gozdov PEFC je bilo konec leta 2018 vključenih 1.134 lastnikov gozdov, ki imajo skupaj v lasti 286.400 ha gozdov ali skoraj četrtino vseh slovenskih gozdov. Ker je navadno certificiran les bolje plačan, imajo lastniki certificiranih gozdov do 2 evra večji prihodek na kubični meter lesa.

20) Gozd, divjad in zveri

V letu 2018 je bil dosežen povečan odstrel divjadi. Stanje številčnosti zveri ostaja zaskrbljujoče. Odvzem volka ni predviden, konec leta 2018 pa je upravno sodišče zadržalo izvajanje odloka glede odstrela medveda.

kmetijske politike ter svetovanja na področju civilnopравниh, stvarnopравниh in obligacijskopравниh zadev.

Sektor za pravne zadeve na KGZS je v letu 2018 opravil več kot 1250 pritožb v upravnih postopkih, 125 tožb ali študij za tožbo (upravno sodišče, okrajno ali okrožno sodišče), 920 osebnih, pisnih ali telefonskih pravnih svetovanj na področjih: kmetijstvo, nepremičnine, pogodbe, davki, dedovanje, agrarne in pašne skupnosti, plačilna nedisci-

plina; druga kmetijska problematika, druga problematika.

Pravna služba je svoje članke in širšo javnost izobraževala in obveščala tudi s strokovnimi članki s pravnega področja.

22) Promocija kmetijstva

Zbornica je v letu 2018 s promo-

KGZS je sodelovala pri vzpostavitvi sheme Izbrana kakovost (IK) sadje in predelani izdelki iz sadja in IK sveže goveje, prašičje in perutninsko meso

21) 1.250 brezplačnih pravnih svetovanj

Pravno svetovanje je zelo iskana storitev med člani KGZS, saj je žal tudi področje kmetijstva čedalje bolj normirano. Ustni nasvet, pisno strokovno pravno mnenje ali pritožba oziroma tožba za člane KGZS pomenijo usmeritev, prihranek časa, denarja in kakovosten izdelek zaradi poznavanja posebnosti kmetijske problematike. KGZS je nudila pravno pomoč članom zbornice na različnih področjih v okviru ukrepov

cijskimi dejavnostmi utrjevala zavedanje pomena kmetijstva med različnimi generacijami in javnostmi na podeželskih ter urbanih območjih. Gre za preplet in sodelovanje promocijskih dejavnosti celotnega sistema KGZS in osmih zavodov, ki delujejo pod njenim okriljem, ter širše.

Med drugim so bili izvedeni številni promocijski dogodki z namenom povezanja podeželja in mesta, pridelovalcev in porabnikov. Izvedenih je bilo 5 dogodkov Podeželje v mestu, razstava Dobrote slovenskih kme-

USMERITVE ZA LETO 2019

- Leto 2019 bo z nastopom novega mandata Vlade RS in Državnega zbora zakonodajno dejavno. Predvideva se odprtje sistemske zakonodaje na številnih področjih in marsikatero nove rešitve pri urejanju kmetijstva in podeželja širše. KGZS bo predlagala in zagovarjala rešitve, dogovorjene znotraj zborničnega sistema.
- KGZS bo dejavno sodelovala pri vsebinski razpravi o Skupni kmetijski politiki EU za programsko obdobje 2021 do 2027.
- V letu 2019 bomo sodelovali pri obnovi strateškega dokumenta razvoja slovenskega kmetijstva in podeželja, ki bo osnova ukrepov prihodnje politike.
- Ureditvi statusa kmetijskega svetovanja bo sledila vsebinska in organizacijska nadgradnja s ciljem posodobitve Javne službe kmetijskega svetovanja.
- KGZS bo v letu 2019 dejavno sodelovala pri promociji slovenskega kmetijstva in podeželja ter ozaveščanju o pomenu certifikata PEFC.
- KGZS je ključni izvajalec projektov prenosa znanja iz Programa razvoja podeželja, kar se bo nadaljevalo tudi v letu 2019.
- Izvajanje projektov, financiranih iz EU sredstev, bo tudi v letu 2019 predstavljalo pomembno orodje za krepitev razvoja podeželja in pomemben finančni vir za delovanje zborničnega sistema.
- Poseben poudarek bo sodelovanje KGZS z lokalnimi skupnostmi.
- Prilaganje na podnebne spremembe tako z vidika preventivnih ukrepov kot sistema odprave posledic ostaja pomembna usmeritev. KGZS bo nadaljevala z dejavnostmi za krepitev zavarovanja kmetijske pridelave.

tij, vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi, predstavitev na sejmih AGRA, Narava-zdravje, Mednarodnem obrtnem sejmu Celje in sejmih v Komendi.

V sodelovanju s podeželsko mladino je KGZS sodelovala pri pripravi in izvedbi kviza Mladi in kmetijstvo in državnih kmečkih iger. V sodelovanju s časnikom Finance in Kmečkimi glasom je izvedla akcijo S kmetije za Vas. Prav tako je KGZS sodelovala kot vezni člen med pridelovalci in javnimi zavodi pri pripravi Tradicionalnega slovenskega zajtrka ter shemi šolskega sadja in zelenjave.

Člani KGZS so v letu 2018 prejeli 6 glasil Zelena dežela (v nakladi 91.000 izvodov) z aktualnimi informacijami o kmetijstvu ter jih o delu KGZS obveščali prek ostalih informacijskih kanalov. Na spletni strani www.kgz.si je bilo objavljenih 427 različnih informacij, od tega 33 izjav za javnost, 55 različnih strokovnih gradiv, 97 informacij v zvezi z vnosom zbirnih vlog ter 242 novic. Z začetkom leta 2019 je spletna stran www.kgz.si dobila novo, preglednejšo in uporabnikom bolj prijazno podobo.

V okviru TV Zelena dežela je bilo objavljenih 11 videoposnetkov. Obvestila so bila tedensko prek e-novic poslana približno 5.000 naročnikom. Na FB strani Kmetijstvo je zakon prijateljuje in sledi novicam KGZS 1.891 sledilcev.

23) Živila kmetij na spletu

Na spletni strani www.kupuj-spodomace.si so na voljo številne ponudbe pridelkov in izdelkov kmetij. V letu 2019 je predvidena nadgradnja spletne strani, ki bo poleg vizualne in funkcionalne prenove zajemala povezovanje z ostalimi sistemi trženja lokalnih proizvajalcev. Kmetijam poleg brezplačne objave ponudb KGZS v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije omogoča brez-

plačno vključitev v Katalog živil za javno naročanje www.katalogzivil.si. Ob koncu leta 2018 je bila v katalogu, ki vsebuje 27 kategorij, 115 podkategorij, 2336 tipov živil in 3677 izdelkov, vključena ponudba 121 kmetij.

24) Sodelovanje v posvetovalnem telesu EU in druge mednarodne dejavnosti

KGZS s svojim predstavnikom sodeluje v Evropskem ekonomsko-socialnem odboru (EESO). Gre za posvetovalno telo Evropske unije, ki s strokovnimi nasveti pri odločitvah pomaga Evropski komisiji, Svetu in Evropskemu parlamentu.

KGZS se prav tako povezuje in sodeluje v različnih mednarodnih organizacijah, kot so COPA-COGECA, MEDAC (Mediterranean Advisory Council). Sodelujemo tudi z državami Višegradske skupine, kmetijskimi zbornicami in kmetijskimi organizacijami držav (skupina Treh morij), ki se nahajajo v Evropi blizu Baltskega, Črnega in Jadranskega morja: Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Madžarska.

KGZS sodeluje z alpsko konvencijo in ima člana v upravnem odboru mednarodne organizacije kmetijskih svetovalcev EUFRA, ki združuje 36 organizacij iz 24 držav, ter podpredsednika v organizaciji kmetijskih svetovalcev JV Evrope SEASN.

KGZS je prav tako dejavno vključena v delo evropske podeželske mreže ERDN (The European Rural Development Network), ki združuje predstavnike kmetijskih svetovalcev, ministrstev in raziskovalnih organizacij Evropske unije. Specializirani KGZS sodelujejo v petih EIP-AGRI fokusnih skupinah.

Poplavljanje Drave predstavlja veliko nevarnost

Konec marca je v Skorbi pri Ptuj na pobudo civilne iniciative »Poplave ob reki Dravi« in v organizaciji območnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Maribor in Ptuj potekala problemska konferenca o težavah in škodi, ki nastaja zaradi poplavljanja reke Drave.

Peter Pribožič, KGZS – Zavod Ptuj
peter.pribozic@kgz-ptuj.si

Ob reki Dravi od Maribora do Središča ob Dravi se v zadnjih desetletjih srečujejo s težavami zaradi poplavljanja. Posledice poplav se odražajo na infrastrukturi, kmetijskih površinah in obvodnih rokavah z značilnimi habitatmi. Z izgradnjo verige hidroelektrarn (HE) se

je režim pretoka vode v strugi reke Drave bistveno spremenil.

Pred izgradnjo HE je bila intenzivna dinamika toka vode, ki je spreminjala strugo in sproti odnašala prod. Prodišča so sproti nastajala in izginjala in tok vode je preprečeval zaraščanje prodišč. Danes je bistve-

no drugače, pretok vode v stari strugi ima bistveno slabšo erozijsko moč, ki bi po naravni poti preprečevala zaraščanje brežin in prodišč.

Posledično se je zaradi zastajanja plavin v strugi reke Drave skozi zadnja desetletja pretok močno zmanjšal. Vzoredni kanali so se zamulili

jo beležimo ob poplavih.

Od leta 2012 vsako drugo leto zaradi poplav reke Drave in drugih vodotokov beležimo velike gospodarske škode.

V razpravi so ugotovili, da če ne storijo ničesar, se lahko hitro ponovi leto 2012, ko je bila katastrofalna škoda po poplavih in so bila v nevarnosti tudi člove-

Škode za skoraj sto milijonov evrov

in zarasli, širina rečne struge se je bistveno zmanjšala. Dejstvo je tudi, da veliko plavin in finega proda ostaja v Ptujskem jezeru, ki zmanjšuje prostornino za vodo. Posledično so povečani nivoji vode ob izdatnejših padavinah vzrok poplav in škode, ki

ška življenja. Skupni pristop in iskanje optimalnih rešitev pristojnih je nujno za preventivno reševanje problematike. Zaradi pomembnosti in zahtevnosti problema ter občutljivosti na terenu je pomembno, da se aktivno vključijo vsi deležniki skupaj s lokalnimi skupnostmi.

Erozija na kmetijskih površinah zahteva ukrepanje

Po zadnjih poplavih oktobra 2018, ko je zaradi poplavljenih površin nastala na kmetijskih površinah nepopravljiva erozija zemljine, so potekali številni sestanki na pobudo civilne iniciative »Poplave ob reki Dravi«, lokalnih skupnosti in območnih enot Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Maribor in Ptuj. Tu so v večini sodelovali vsi odgovorni deležniki ter se strinjali, da je nujen celovit pristop, ki ga ni mogoče izvajati brez pristojnih ministrstev (Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano).

Novi izzivi za pridelovalce sladkorne pese

Člani Komisije za sladkorno peso so sredi marca na peti seji razpravljali o stanju na področju pridelave sladkorne pese in na trgu sladkorja ter o nekaterih aktualnih problemih, ki jih je potrebno rešiti v tem letu.

V letu 2018 je bila vsebnost sladkorja zaradi jesenske suše nekoliko nižja, pridelek v povprečju pa večji. V regiji je Slovenija vodilna po pridelku in količini pridelanega sladkorja: Slovenija 9,3 t/ha, Avstrija 9,1 t/ha, Hrvaška 7,5 t/ha.

Pridelovalce skrbi visok strošek prevoza, saj poteka predelava na Hrvaškem, zato si bodo še naprej prizadevali, da se predelava ponovno vzpostavi v Sloveniji. Skrbi jih tudi padec cen sladkorja. Ukinitve kvot so privedle do povečanja površin in posledično do padca cen v letu 2018.

V EU se pridelava še vedno 18 milijonov ton sladkorja, kar pomeni presežek sladkorja in velik pritisk na ceno. V decembru 2018 so se zato v Bruslju sestali ministri in obravnavali krizo v sektorju sladkorja. Ker je sektor v težavah, je večina držav uvedla posebno premijo za

sladkorno peso. Tudi slovenski pridelovalci bodo ministrici predlagali uvedbo podpore za pridelavo sladkorne pese.

Setev sladkorne pese se bo letos pričela po 20. marcu, površine bodo približno enake kot lani. Pridelovalci ugotavljajo, da bo potrebno izpopolniti še tehnologijo pridelave in izboljšati varstvo pred škodljivimi organizmi.

Že jeseni 2018 so pripravili seznam FFS, ki bi jih bilo potrebno registrirati za

sladkorno peso, in se na to temo tudi sestali z UVHVVR ter se dogovorili o možnostih in poteku registracij. V letošnjem letu bo potrebno poskrbeti predvsem za registracijo Duett Ultra in Betanal maxxPro, v naslednjem letu pa računajo na možnost uporabe sredstva Conviso, ki ga že preizkuša Bayer v sodelovanju s FKBV v Mariboru.

V nadaljevanju so izpostavili nujnost, da se sladkorna pesa vključi v prihodnjo strategijo

kmetijstva, in potrebo po svetovalcu za sladkorno peso. Ob koncu seje je predsednik komisije prisotne seznanil s težavami glede priznanja OP za sladkorno peso. Vlogo so sicer oddali, vendar je na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano še niso potrdili, zato imajo na MKGP že napovedan sestanek, na katerem bodo poskusili razrešiti nejasnosti glede tega.

dr. Dušica Majer, KGZS

ZAKLJUČKI IN PREDLOGI

- Zaradi zaščite infrastrukture, kmetijskih zemljišč in vzporednih kanalov ter habitatov je potreben celoviti pristop k reševanju problematike poplavljanja reke Drave. V ta namen je potrebno narediti celovito študijo poplavne nevarnosti in zagotoviti dolgoročno sredstva za sanacijo reke Drave na Ministrstvu za okolje in prostor.
- Sredstva, ki jih Dravske elektrarne že desetletja nakazujejo državi za vzdrževanje reke Drave, se morajo nameniti izključno za vzdrževanje pretočnosti reke.
- Brezpogojno ohranjanje in zaščita kmetijskih zemljišč, infrastrukture ter objektov v smislu ohranitve poseljenosti ob reki Dravi.
- Uporaba vode reke Drave mora biti za Podravje in kmetijstvo razvojna priložnost in ne ovira.
- Ustanoviti sklad za sanacijo uničenih ali poškodovanih površin.
- Ponovno urediti pretočnost starih strug reke Drave na 2.000 m³ in vzdrževanje tega stanja. (Pri pretočnosti do 2.000 m³ Drava ne sme povzročati škode na kmetijskih zemljiščih, infrastrukturi in drugih objektih).
- Zaradi degradacij zemljišč po poplavih opredeliti območja v OMD.
- Potreba po pravni zaščiti oškodovancev.
- Priprava ciljnih KOPOP ukrepov za preprečevanje erozije na poplavnih območjih.
- Za izvajanje sanacijskih in vzdrževalnih del na območjih NATURE na reki Dravi se morajo na novo določiti pogoji, ki bodo omogočili izvedbo del.
- Pri pripravi študij in projektov, vezanih na reševanje problematike reke Drave, je obvezno potrebno vključiti lokalne skupnosti, lastnike zemljišč in kmetijsko stroko.
- Ustanovitev delovne skupine za realizacijo zahtev (predstavniki civilne iniciative, dva predstavnika lokalnih skupnosti, predstavnik DEM, predstavnik KGZ Maribor in Ptuj in predstavnikov državnih institucij – MOP in MKGP).

Za zmanjšanje škod po divjadi nujno povečati odlov

Škoda po divjadi, predvsem jelenjadi in pa po divjih prašičih, je bila sredi marca tema razširjene seje Odbora izpostave (OI) Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Logatec. »Ustreznost višine odlova živali ženskega spola, neizpolnjevanje načrtov odlova, izplačila odškodnin, različna tolmačenja glede obveznosti lastnikov pri zagotavljanju zaščitnih sredstev ter poraba sredstev iz koncesnin v lokalni skupnosti so le nekateri razlogi, ki vplivajo na nezadovoljstvo med lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč,« je povedal Andrej Andoljšek s KGZS.

Podpredsednik OI KGZS Logatec Marjan Kranjc je stanje glede škod predstavil na lastnih izkušnjah. »Štirinajst dni po setvi kornice so lani njivo razrili prašiči, sejemo jo na več parcelah, ne moremo vsega zagraditi. Menim, da je za 50 odstotkov preveč jelenjadi na našem območju.«

Stanje z zornega kota lovcev je predstavil Alojz Albreht iz Lovske družine Logatec, ki je povedal, da lani niso imeli uradnih prijav glede škode, v letu 2017 pa je bila prijava zgolj ena. V razpravi se je izkazalo, da prijave zaradi uveljavljanja odškodnine ne dajejo rezultatov. Je pa Anton Kokelj, predsednik OI KGZS Logatec, pozval kmete, da prijavljajo škode. Če ne zaradi majhne možnosti glede izplačila odškodnin, pa zaradi evidentiranja škod, kar je lahko argument za povečanje odlova v prihodnjih letih. Nadalje je še pozval, da naj škode prijavljajo tudi drugi, to je lastniki vrtov, sadovnjakov, in da prijavljajo škodo tudi na t. i. nelovnih površinah.

Škode v gozdovih spremlja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS). Ugotavljajo, tako Iztok Koren iz OE ZGS Tolmin, da se je po vrhu škod zaradi objedenosti v letu 2014 sedaj stanje izboljšalo. Lastniki gozdov se s tem niso strinjali, med drugim menijo, da ima metoda napako. Zaradi žleda in lubadarja je veliko gozdov razredčenih, povsod je veliko podrast, zato je objedenost na vzorčnih površinah manjša.

S številkami je stanje povzel kmet in lovec Mitja Osterman iz Grčarčeva: »Pred dvajsetimi leti smo imeli v načrtih odlova 5-6 kosov jelenjadi na leto, sedaj jih imamo od 50 do 60. Kaj ni to dokaz o izjemnem porastu populacije?«

Marjan Papež, KGZS

Iz dela Državnega sveta

V prvih mesecih tega leta je bilo v Državnem svetu (DS) obravnavanih več tem s področja kmetijstva. Med drugim je DS v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS), Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Zvezo društev ekoloških kmetov Slovenije organiziral posvet Ekološko + lokalno = idealno.

Na zakonodajnem področju so bila podana vprašanja v zvezi z nepoštenimi trgovinskimi praksami, uvozom mesa s Poljske, upravljanjem z velikimi zvermi ter divjadjo in kmečkimi pokojninami.

Preprečevanje nepoštenih trgovinskih praks

Predstavniki kmetov, podpredsednik KGZS Branko Tomažič, je na vlado naslovil vprašanje glede nepoštenih trgovinskih praks v verigi preskrbe s hrano. V DS je bilo že večkrat izpostavljeno vprašanje nizkih odkupnih cen kmetijskih pridelkov, ki pa jim cene na trgovinskih policah ne sledijo, temveč nasprotno, celo rastejo. V razpravi o Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (ZKme-1E), je DS menil, da mora slovenski zakonodajalec razmere na trgu urediti na način, ki bo preprečeval nedovoljene prakse in onemogočal razmere, v katerih so pridelovalci in dobavitelji prisiljeni v tako nizke cene, da pogosto ne pokrijejo niti stroškov pridelave.

Nepoštene trgovinske prakse gredo na škodo najšibkejšega člana v verigi, to je pridelovalce.

Nujen bolj dosleden nadzor uvoza mesa

Ob aferi, ki se je sprožila z odkritjem nepravilnosti v klavnicah na Poljskem, je Tomažič na vlado naslovil vprašanje, zakaj le-ta ni takoj po izbruhu afere sprejela ukrepov, ki bi preprečili nadaljnji uvoz mesa s Poljske in zaščitila slovenskega potrošnika.

Afera je zamajala zaupanje v sistem nadzora nad klavnicami na Poljskem, saj očitno ne deluje. Zato bi bil potreben strožji inšpekcijski nadzor nad uvozom in dosledno upoštevanje zahtev glede označevanja mesa v mesnicah. Pravilno označevanje je osnova za zagotavljanje sledljivosti in omogoča kupcem vpogled v poreklo, ki je pomemben dejavnik pri odločitvi za nakup.

Ne(učinkovito) upravljanje z velikimi zvermi

Naslednja pereča tema, ki so jo preko Državnega sveta naslovili na vlado, je bilo vprašanje glede spoštovanja Bernske konvencije. To je konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov. Pri nas se njene vsebine že dalj časa napačno razlaga v povezavi z varovanjem zveri. Konvencija namreč državam pogodbenicam dopušča, da uveljavijo izjeme pod pogojem, da ni nobene druge zadovoljive rešitve in da ta izjema ne bo ogrozila preživetja zadevne populacije. Izjeme so med drugim možne v primeru, kadar gre za ukrepe za zavarovanje rastlinstva in živalstva; za preprečitev resne škode na posevkih, živini, v gozdovih ...

Ker Bernska konvencija dopušča izjeme, bi vlada morala aktivneje in učinkovitejše pristopiti k zaščiti prebivalcev podeželja. Pri sprejemu ustreznih ukrepov bi bilo treba zato dati več poudarka stroki, ki je aktivna ne terenu in se zaveda resnosti problemov, ki nastajajo na podeželju zaradi prenamnožitve velikih zveri.

Višje kmečke pokojnine

Branko Tomažič je tudi opozoril oziroma na vlado naslovil vprašanje, kdaj bo dvignila kmečke pokojnine vsaj na višino socialnih pomoči. Nedopustno je, da so ljudje, ki so celo življenje delali na kmetiji, na slabšem od ljudi, ki prejema socialno pomoč.

Zbral: Ma. P.

Posvet o lokalni in ekološki hrani

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in predsednik Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Cvetko Zupančič je na posvetu »EKOLOŠKO + LOKALNO = IDEALNO«, ki je bil v začetku marca, poudaril pomen ekološke pridelave v Sloveniji. Posvet, ki so ga poleg Državnega sveta organizirali KGZS, MKGP in Zveza ekoloških kmetov, je bil namenjen iskanju rešitev, ki bi vodile k večjemu obsegu pridelave lokalne in ekološke hrane ter spodbujale njihov nakup in porabo, še posebej v javnih zavodih.

»Ekološka pridelava je prihodnost in treba jo je izkoristiti,« je povedal Zupančič in izrazil zaskrbljenost nad dejstvom, da velik del ekološko pridelane hrane v Slovenijo prihaja od drugod. »Res škoda, da kmetje te priložnosti ne izkoristijo v večji meri. Kot predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije razumem težavo. Ekološka pridelava je zahtevna, veliko je ročnega dela, pridelki so manjši in cena posledično višja.

V Sloveniji pridelamo kar veliko ekološkega sadja, mesa in ostalega, ostaja pa vrsta segmentov, kjer smo šibki in je priložnosti veliko. Tisto, kar pridelamo doma, ima sledljivost, vemo, od kod prihaja, kdo in kako je kaj pridelal in je boljše,« meni Zupančič, ki je nagovor zaključil z besedami: »Naloga Državnega sveta, zbornice in ostalih organizacij ekoloških pridelovalce je delo v smeri, kako osvestiti potrošnika, kako vzpostaviti ekološko pridelavo, prodajno verigo, in na drugi strani zagotoviti spodobno plačilo za pridelovalca. Vse to so izzivi, da ta del premaknemo.

Posvet bo dal iztočnice, kako ustvariti zanimanje za pridelavo, kako vzpostaviti verigo pri prodaji in zbuditi zanimanje pri potrošnikih. Kmetovanje moramo oblikovati tako, da bodo ekološka pridelava in razne oblike dopolnilnih dejavnosti za

manjše kmetije zanimive. Naša skrb mora biti pridelava zadostne količine kakovostne hrane. To je pogled naprej, čeprav trenutno živimo v času močne gospodarske rasti, ki se izkazuje v visokem standardu.«

Tatjana Vrbošek

Trideseta državna razstava Dobrote slovenskih kmetij

Ocenjevanja na Ptuj, v Ljubljani in v Izoli

Ocenjevanja izdelkov so se začela dober mesec po razpisu, 27. februarja, na Ptuj, in sicer s senzoričnim ocenjevanjem konzerviranih vrtnin in kisov. Nato so sledila ocenjevanja drugih skupin izdelkov, ki se odvijajo v prostorih Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj in na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, ocenjevanje oljčnih olj pa je potekalo sredi marca v prostorih Inštituta za oljkarstvo v Izoli.

Prevladujejo tržno usmerjene kmetije

Za izziv sodelovanja na ocenjevanju in razstavi se odločajo predvsem nosilci dopolnilnih dejavnosti predelave in turizma na kmetiji, saj jim ocene ne pomenijo le priznanja ali opredelitve kakovosti, pač pa dobijo tudi strokovno utemeljene smernice za izboljšave. Zelo pomemben vidik udeležbe je primerjava z drugimi kmetijami, ki se ukvarjajo z enakimi oziroma podobnimi dejavnostmi.

Program jubilejnih 30. Dobrot slovenskih kmetij Ptuj 2019

Dnevi Dobrot slovenskih kmetij bodo od 17. do 19. maja 2019 v minoritskem samostanu na Ptuj. Razstava nagrajenih izdelkov bo v prostorih minoritskega samostana z možnostjo ogleda med 9. in 18. uro. Ogled razstave in obisk programa prireditve bosta na jubilejni razstavi brez vstopnine.

Program prireditve

Petek, 17. maj

12.00	Slovesnost ob odprtju razstave Dobrote slovenskih kmetij
9.00 do 12.00	Dan šol in vrtcev s podelitvijo priznanj za likovna dela otrok iz vrtcev in osnovnih šol na temo »Cvetiči travniki in travniški sadovnjaki« s podelitvijo priznanj ob 9. uri
10.00	Srečanje predstavnikov organizacije Agraslomak v Mestni hiši
10.00 do 11.30	Strokovni posvet o promociji slovenske hrane v organizaciji Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na prizorišču
9.00 do 18.00	Prodaja in promocija Dobrot in slovenske hrane na stojnicah in v šotoru ter ogled razstave za obiskovalce

Sobota 18. maj

10.30	Folk Fest nastop na centralnem odru v okviru razstave
12.00	Podelitve priznanj za nagrajene izdelke
15.00	Javna radijska oddaja Radia Ptuj Med ljudskimi pevci in godci
9.00 do 16.00	Predstavitve starodobnikov v starem mestnem jedru
9.00 do 18.00	Prodaja in promocija Dobrot in slovenske hrane na stojnicah in v šotoru ter ogled razstave za obiskovalce

Nedelja 19. maj

Praznični dan razstave s sodelovanjem Ljubljanske pokrajine z Zasavjem v kulturnem programu	
10.00	Zahvalna maša v minoritski cerkvi
11.00	Podelitve priznanj za nagrajene izdelke
15.00	Nastop glasbenih, vokalnih in plesnih skupin Zveze kulturnih društev Ptuj
9.00 do 18.00	Prodaja in promocija Dobrot in slovenske hrane na stojnicah in v šotoru ter ogled razstave za obiskovalce

Zadnja leta več kot tisoč podeljenih priznanj

Na vseh dosedanjih razstavah je bilo skupaj podeljenih 19.245 priznanj, od tega 5184 bronastih, 6236 srebrnih in 7825 zlatih ter kar 1088 znakov kakovosti (znak kakovosti prejme kmetija, ki tri leta zapored dobi zlato priznanje za določen izdelek).

Osrednja regija in spremljajoči dogodki

Kot vsako leto je tudi tokrat poudarek na eni izmed sodelujočih regij. Tokrat je ta čast doletela Ljubljansko pokrajino z Zasavjem, ki je znana po visoko kakovostnih izdelkih iz sadja, mesa, mlečnih izdelkih in drugih dobrotah. Likovni natečaj vrtcev in osnovnih šol, ki poteka ob prireditvi, ima letos naslov Cvetiči travniki in travniški sadovnjaki in je namenjen ohranjanju slovenskih travnikov.

Letos Ptuj praznuje 1950 let od prve pisne omembe mesta, temu primeren bo bogat program prireditve. Na Ptuj bomo torej praznovali dve okrogli obletnici z vrsto dogodkov ter omamnimi vonji in slastnimi okusi slovenskega podeželja. Vabljeni!

Peter Pribožič
Predsednik organizacijskega odbora

Prioritetne naloge JSKS v letu 2019

Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) je za leto 2019 z izhodišči MKGP prejela nalogo izvajanja prioritetnih nalog. Te naloge so namenjene izboljšanju stanja nekaterih področij kmetijstva, za katere podatki kažejo, da so vredni in potrebni bolj usmerjenega svetovanja, in so za kmete brezplačne.

JSKS*, KGZS
kgzs@kgzs.si

Namakanje kot ukrep prilagajanja na podnebne spremembe

Kljub temu da je načeloma v Sloveniji dovolj padavin, pa le-te niso enakomerno razporejene preko rastne sezone, zato je nujna stalna obnova in izgradnja namakalnih sistemov. Za kmetijske rastline morajo sistemi namakanj zagotavljati dovolj vode, pri tem pa sta pomembna racionalna raba vodnih virov ter skrb za okolje. Zato so kratkoročni cilji JSKS na področju namakanja: spodbujanje kmetov, da izkoristijo razpoložljive vodne vire, da se obnovijo obstoječi namakalni sistemi in dvigne njihova izkoriščenost ter naprava novih namakalnih sistemov.

Prioritetne vsebine:

- izdelava tehnoloških navodil na področju namakanja kot ukrepa prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe (posodobitev potrebnih vodnih količin za namakanje posameznih kultur in priprava eventulnih novih priporočil),
- vodenje regionalnih delovnih skupin,
- prenos znanja na področju namakanja na zainteresirane kmete,
- svetovanje pri gradnji novih namakalnih sistemov,
- svetovanje pri obnovi obstoječih namakalnih sistemov,
- izvajanje (posodobitev) akcijskega načrta namakanja za obdobje 2018–2027.

Kratkoročne cilje nameravamo doseči s sodelovanjem in povezovanjem vseh akterjev, potrebnih za učinkovito izvedbo namakanja, od lokalnih skupnosti, izobraževalnih ustanov do izdelovalcev namakalne opreme. Svetovali bomo pridelovalcem pri zasnovi, uvedbi oz. ponovni vzpostavitvi namakalnih sistemov ter pri povečevanju izkoriščenosti že obstoječih namakalnih sistemov. Spodbujali bomo uvajanje okoljsko sprejemljivih tehnik namakanja z manjšo porabo vode in energije ter posledično manjšim spiranjem hranil. Uporabnikom bomo pomagali pri pridobivanju vodnih dovoljenj in odločb o uvedbi namakalnih sistemov na kmetijskih zemljiščih. Pridelovalce bomo seznanili z vsemi podatki, potrebni

mi za izvedbo namakanja, ter z lastnostmi tal in lastnostmi rastlin, ki tudi vplivajo na učinkovitost namakanja. Pripravili bomo svetovalni list za kmete z namenom pospeševanja uvedbe namakanja (prednosti, koristi, stroški, ekonomika, kakovost pridelka, zakonodajni postopki, razpis) ter objavili Smernice dobre prakse za namakanje kmetijskih zemljišč z vidika mikrobiološke ustreznosti in jih predstavili pridelovalcem.

Spodbujanje pridelave zelenjadnic

Obseg pridelave zelenjadnic v zadnjih letih se sicer večja, vendar je stopnja samooskrbe še vedno zelo nizka. Pridelovanje zelenjave predstavlja tržno priložnost tako na večjih, kot tudi na manjših kmetijah, obenem pa je tehnološko zelo zahtevno. Vse to narekuje še več aktivnosti kmetijskih svetovalcev na tem področju.

Glavni cilj dela JSKS na področju spodbujanja pridelave zelenjadnic v letu 2019 je dvig strokovne usposobljenosti pridelovalcev. Iz tega izhajajo cilji: optimiziranje tehnologije pridelave zelenjadnic; uvedba tehnoloških novosti v pridelavi zelenjadnic; skrb za ohranjanje naravnih (proizvodnih) virov in prilagajanje na podnebne spremembe. Izpolnitev naštetih ciljev je odvisno tudi od vrste drugih akterjev in dejavnikov.

Prioritetne vsebine:

- optimiziranje tehnologij, uvajanje tehnoloških novosti in novih konkurenčnih proizvodov v pridelavi zelenjadnic,
- evidentiranje in animiranje novih pridelovalcev,
- pomoč pridelovalcem pri odpravljanju administrativnih in zakonodajnih ovir,
- spodbujanje pridelovalcev k vključevanju v okolju prijazne načine pridelave.

Za povečanje površin pod zelenjadnicami in izboljšanje kakovosti pridelkov bodo naše aktivnosti usmerjene v dvig strokovne usposobljenosti pridelovalcev na področjih tehnologij pridelave vrtnin, ekonomike pa tudi prilagajanja podnebnim spremembam. Nadaljevali bomo z informiranjem, sveto-

vanjem in usposabljanjem kmetov o vseh fazah pridelave posameznih vrtnin z vključevanjem rezultatov novjših raziskav, o pripravi zelenjave za trg, povežovanju in trženju. Pri tem bo dan poudarek ohranjanju narave in varovanju proizvodnih virov. Pridelovalcem bomo svetovali pri uvedbi namakanja, postaviti rastlinjakov in nakupu specialne kmetijske mehanizacije. Spodbujali jih bomo k vključevanju v sheme kakovosti, šolsko shemo ter oskrbo javnih zavodov. Pripravili bomo razna tehnološka priporočila in prispevke za različne medije. Organizirali bomo predstavitve kmetom ter skrbeli za seznanjanje pridelovalcev s primeri dobrih praks. Poudarek bomo dali delu s panožnimi krožki. Sodelovali bomo pri pripravi programskih dokumentov in ustreznih zakonodajnih rešitev. Pri delu se bomo povezovali z ostalimi javnimi službami ter državnimi, izobraževalnimi in raziskovalnimi inštitucijami.

Optimiziranje prehrane pri govedu in drobnici

Za uspešno rejo goveda in drobnice je pomembna kakovostna doma pridelana voluminozna krma. Ustrezno načrtovan oziroma optimiran krmni obrok pozitivno vpliva na konkurenčnost in donosnost v živinoreji, zato bo glede na navedeno poudarek dan spodbujanju pridelave kakovostne voluminozne krme na kmetijskih gospodarstvih ter paše (dokrmljevanje na paši, podaljševa-

nje paše). Vseskozi se bo rejce spodbujalo k optimizaciji tako na področju reje govedi, drobnice in prašičev ter prilagoditvi rej za čim boljše počutje živali s ciljem zmanjševanja toplotnih izpustov v živinoreji. Posebna pozornost bo namenjena tudi prehrani živali na ekoloških kmetijah.

Prioritetne vsebine:

- svetovanje s področja prehrane govedi in drobnice ter izračunavanje krmnih obrokov za posamezne vrste in kategorije živali glede na razpoložljivo krmo in sezono obroka,
- pridelave kakovostne doma pridelane krme;
- strokovna predavanja, krožki, prikazi dobrih praks, delavnice in posveti za kmete, na katerih se bodo zainteresirani rejci lahko usposabljali preko celega leta;
- osebna svetovanja.

dročja, ki zajema celostni pregled kmetije in se neposredno nanaša na optimizacijo krmnih obrokov. Svetovanje bo obsegalo tudi tehnologije reje ter priporočila za tehnološke rešitve.

Optimiziranje prehrane pri prašičih

Slovenija je neto uvoznica prašičjega mesa, pri čemer stopnja samooskrbe s prašičjim mesom upada. Za sektor prašičereje so izbrani strateški cilji: krepitve zagotavljanja javnih dobrin kmetijstva na področju varstva okolja in ohranjanja kulturne krajine, kot so razvoj živinoreje z upoštevanjem standardov dobrega počutja živali, nadaljnje uveljavljanje nadstandardnih okoljskih tehnologij pridelave in predelave hrane; izvajanje kmetijskih praks, ki bodo ohranjale biotsko raznovrstnost, kakovost tal in voda in prepoved gojenja gensko spremenjenih rastlin ter ključni učinkovitejši prenos znanja z globalne in nacionalne ravni v kmetijstvo.

Prioritetne vsebine:

- svetovanje in pomoč pri prehrani prašičev – izboljšati ekonomiko porabe krme na prašičerejskih kmetijah in optimizacija krmnih obrokov,
- svetovanje in pomoč pri prehrani brejih svinj – optimizirati krmne obroke pri brejih svinjah z namenom dviga proizvodnje in izboljšanja ekonomike.

Ne pozabite, da so stroški krme in neuravnoteženega obroka tisti, ki odločajo o tem, ali je reja ekonomično še uspešna ali pa je v rdečih številkah. Vsi z zaključnimi rejami pozorno preberite članek o prehrani plemenitih svinj: če bi povečali število pujskov po plemenski svinji, bi v trenutku imeli izboljšano ekonomiko reje. Članek je dostopljiv na spletni strani KGZS med strokovnimi gradivi.

In ne pozabite – od velikosti delcev v krmnem obroku je odvisna izkoriščenost krme v

obroku, zato naj vam specialist ob svetovanju opravi tudi sejalni test s priročnim sitom, da zaradi velikosti meljave ne izgubljate denarja.

Spodbujanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji so lahko ena izmed možnosti in priložnosti za doseganje boljšega dohodkovnega položaja slovenskih kmetij. Pri tem lahko zasledujejo različne cilje: večja prepoznavnost kmetije, ohranjanje lokalne tradicije, izkoriščanje potencialov kmetije (surovine, prostori, znanja ...), možnost izkoriščanja tržnih niš in povpraševanje potrošnikov po domačih, lokalnih proizvodih ali preprosto veselje do izražanja lastnih potencialov v okviru izbrane dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Prioritetne vsebine:

- izvajanje usposabljanj glede vzpostavitve in vodenja evidence lastnih surovin,
- seznanjanje kmetov s pridelavo surovega masla,
- zorenje svežega mesa,
- tehnologije konzerviranja zelenjave,
- priprava navodil za kozmetične proizvode na DDK,
- informiranje s pravnimi in davčnimi vidiki izvajanja storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo,
- spodbujanje ponudbe sadjeva oz. fermentiranih pijač iz sadja ter osveščanje potrošnikov.

Ključnega pomena za uspešno izvajanje dopolnilnih dejavnosti je ustrezna strokovna pomoč pri vzpostavitvi novih dopolnilnih dejavnosti kakor tudi pri izvajanju in izboljšanju že obstoječih zlasti za dvig kakovosti lastnim izdelkom ter graditvi sortimana družbenim oziroma človekovim potrebam primerenih proizvodov in usmerjeno svetovanje potencialnim kmetijam k odpiranju lastnih poslovnih priložnosti z DDK. JSKS je usposobljena za množično obveščanje, strokovno pomoč in promoviranje DDK, kar prispeva k razvoju DDK.

V letu 2019 se bo JSKS zavzemala za še več specialističnega svetovanja posameznim nosilcem dopolnilnih dejavnosti, saj znanje, ki ga nudijo svetovalci specialisti, prispeva k povečanju usposobljenosti za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, povečanju tehnoloških znanj, spretnosti in s tem dvigu kakovosti posameznih proizvodov. Pomemben poudarek pri vsem bo namenjen tudi segmentu trženja in doseganju primerne lastne cene. Temu bodo namenjena strokovna predavanja kakor tudi nekatere strokovno pospeševalne prireditve.

Že peti razpis Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete

Poleg ostalih pogojev morajo kandidati imeti ustrezno poklicno usposobljenost. Kako jo pridobiti do razpisa?

Marinka Korošec, KGZS
marinka.korosec@kgzs.si

Jože Očko, KGZS
joze.ocko@kgzs.si

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano načrtuje v septembru objavo razpisa Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete. V nadaljevanju so zapisani osnovni pogoji, ki jih mora izpolnjevati mladi kmet, ki bi želel kandidirati na omenjeni razpis, ter kontakti, kamor se lahko obrnete po več informacij.

S finančnimi podporami za

zagon in razvoj kmetij mladih kmetov v okviru ukrepa lahko olajšamo prva leta vzpostavljanja kmetije in s tem spodbudimo mlade, da se bodo odločili za nadaljevanje kmetovanja in zaposlitev v kmetijstvu. Z ukrepom lahko mladim kmetom omogočimo dvig usposobljenosti za opravljanje dejavnosti. Ukrep deluje v smeri hitrejšega strukturnega prilagajanja v

kmetijstvu in ohranjanja slovenskega podeželja.

Podpora se dodeli kot pavšalna pomoč v obliki nepovratne finančne pomoči, ki se izplača v dveh obrokih v obdobju največ petih let.

- Znesek javne podpore znaša 45.000 evrov na upravičenca, ki se zaposli na kmetiji. Zaposlitev na kmetiji pomeni, da je mladi kmet pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovan iz kmetijske dejavnosti. Zaposlen mora biti ob oddaji vloge na javni razpis oziroma se ob oddaji vloge zaveže, da se bo zaposlil v roku devetih mesecev od datuma odločbe o pravici do sredstev. V tem primeru se prvi obrok upravičencu izplača po preverjanju zaposlitve.
- Za ostale upravičence je znesek javne podpore 18.600 evrov.

Podpora se izplača:

- prvi obrok 70 % dodeljenih sredstev se izplača ob izdaji odločbe o pravici do sredstev ali ob zaposlitvi za mlade kmete, ki zaposlitev načrtujejo,
- drugi obrok do 30 % dodeljenih sredstev se izplača po pravilni izvedbi aktivnosti iz poslovnega načrta.

Upravičenci do podpore so mladi kmetje:

- ki so na dan oddaje vloge stari od 18 do vključno 40 let,
- imajo ustrezno poklicno znanje in usposobljenost,
- prvič vzpostavljajo kmetijo (mladi kmet lahko začne z vzpostavitvijo kmetije največ 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis).

Koraki do izpolnitve pogojev

Pred oddajo vloge na javni razpis:

- je postal izključni lastnik ali solastnik kmetije skupaj z zakonskim, zunajzakonskim partnerjem ali partnerjem registrirane istospolne skupnosti v obdobju največ 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis;

- je postal nosilec kmetije v obdobju največ 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis, kar je razvidno iz registra kmetijskih gospodarstev;
- ne glede na določbo prejšnje alineje je lahko postal nosilec kmetije v obdobju več kot 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis, če pred tem obdobjem še ni prejel sredstev iz naslova ukrepov kmetijske politike, razen ukrepov programa razvoja podeželja, iz katerih se sofinancirajo izobraževanja, in sicer ukrepa 111 Usposabljanje za delo v kmetijstvu, gozdarstvu in živilstvu iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 ali ukrepa 1 Prenos znanja in dejavnosti informiranja iz PRP 2014–2020, in pred tem obdobjem kmetija, katere nosilec je bil, ni imela v RKG vpisanih grafičnih enot rabe zemljišč kmetijskega gospodarstva;

Po oddaji vloge na javni razpis:

- če ob oddaji vloge na javni razpis še ne vodi knjigovodstva za primarno kmetijsko proizvodnjo v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in enotnim sedemmestnim kontnim načrtom ali po metodologiji FADN, mora za začetkom novega obračunskega leta po datumu izdaje odločbe o pravici do sredstev tovrstno knjigovodstvo vzpostaviti ali
- če ima knjigovodstvo iz prejšnje alineje ob oddaji vloge na javni razpis že vzpostavljeno, mora v roku devetih mesecev po datumu izdaje odločbe o pravici do sredstev izpolniti prvega od preostalih mejnikov ali ciljev iz poslovnega načrta,
- že vzpostavljeno knjigovodstvo za primarno kmetijsko proizvodnjo ob oddaji vloge na javni razpis ni več ovira, vendar pa tudi za knjigovodstvo velja omejitev obdobja vzpostavitve, ki je 24 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis.

Med s kmetijstvom povezane dejavnosti se štejejo: živilskopredelovalna, lesarska, veterinarska, naravovarstvena in gozdarska. Minimalni pogoj, ki se nanaša na pridobljeno poklicno znanje, je bodisi nižja poklicna kvalifikacija s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezanih dejavnosti in tri leta delovnih izkušenj na KMG ali nižja poklicna kvalifikacija nekmetijske smeri, pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije najmanj IV. ravni zahtevnosti s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezane dejavnosti in tri leta delovnih izkušenj na KMG. Usposobljenost se šteje kot pridobljena, če dokaže, da je izkušnje iz kmetijske dejavnosti ali s kmetijstvom povezane dejavnosti pridobil najmanj tri leta pred oddajo vloge na javni razpis.

V roku 18 mesecev od dokončne vzpostavitve kmetije mora zagotoviti skladnost z opredeljeno aktivnega kmeta, kar pomeni, da mu je bila izdana odločba v skladu s predpisom, ki ureja sheme neposrednih plačil, območja z omejenimi dejavniki, ekološko kmetovanje ali dobrobit živali.

Možnost kandidiranja pravnih oseb

Pri pravnih osebah so pogoji za ostreni: spodnje pragove morajo imeti v lasti, zgornje pa lahko v upravljanju. Pravne osebe lahko izključno opravljajo samo kmetijsko dejavnost, v poslovnem načrtu lahko zajemajo samo kmetijsko dejavnost in tiste dopolnilne dejavnosti, katerih proizvod je izključno kmetijski.

Pogoji za upravičenost

Vzpostavlja kmetijo, ki ima v upravljanju najmanj 6 ha primerljivih kmetijskih površin (PKP) in največ 80 ha PKP, pri čemer prevzame osnovna sredstva za kmetijsko dejavnost.

Vzpostavlja kmetijo in ima v upravljanju manj kot 6 ha PKP, v reji mora imeti za ekvivalent najmanj 15 GVŽ in največ 160 GVŽ istovrstnih živali za vzrejo ali najmanj 60 in največ 200 čebeljih družin.

K vlogi na javni razpis mora predložiti poslovni načrt (PN) za obdobje treh let, v katerem mora prikazati ekonomski razvoj kmetije in prispevek k horizontalnim ciljem.

Upravičenec mora začeti z izvajanjem PN najkasneje v devetih mesecih od datuma odločbe o pravici do sredstev in se zaposliti na svoji kmetiji, če to načrtuje in je prikazano v PN kot mejnik.

Upravičenec ima ustrezno poklicno znanje in usposobljenost za opravljanje kmetijske ali s kmetijstvom povezane dejav-

Vpis v Katalog živil za javno naročanje

Vabljeni k vpisu v Katalog živil za javno naročanje, ki je namenjen javnim zavodom za izdelavo javnih naročil, da lažje in hitreje pripravijo javno naročilo, saj na enem mestu vidijo ponudnike živil in njihovo ponudbo.

Spletno aplikacijo so izdelali na Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in Zadržno zvezo Slovenije. Spletni katalog je priložnost za vas kot pridelovalce in predelovalce živil za novo dodatno tržno pot in možnost povečanja proizvodnje.

Vpis v Katalog živil za javno naročanje opravite na spletni strani <https://www.katalogzivil.si/>. Vse dodatne informacije glede vpisa v Katalog živil za javno naročanje dobite tudi na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije pri Klari Otoničar na e-naslovu klara.otonicar@kgzs.si ali telefonski številki 01 51 36 633.

K. O.

Pravilna uporaba FFS in varstvo oprashačevalcev

Fitofarmaceutska sredstva (FFS) so pripravki, namenjeni varstvu rastlin in pridelkov pred povzročitelji boleznih in pleveli. Nepravilna uporaba sredstev lahko predstavlja veliko nevarnost za okolje, zdravje ljudi in medonosne čebele ter ostale oprashačevalce.

dr. Dušica Majer, KGZS
dusica.majer@kgzs.si

Prav zaradi navedenega po FFS posežemo šele takrat, ko smo izčrpali vse druge možnosti varstva rastlin. Več informacij o kmetijskih praksah z manjšo rabo FFS s poudarkom na integriranem varstvu rastlin in nekemičnih metodah lahko uporabniki FFS preberejo na spletni strani integrirano varstvo rastlin: www.ivr.si

Le uporaba pri nas registriranih sredstev

Osnovno načelo pravilne uporabe FFS je, da vedno uporabljamo le v Sloveniji registrirana sredstva, in to zgolj za namene in na način, za katere je uporaba dovoljena. Pozorni moramo biti na odmerek, čas, število tretiranj in karenco ter na ustreznost opreme, varnostne ukrepe in morebitne omejitve uporabe. Vse navedene podatke najdemo na etiketi oziroma v navodilu za uporabo, ki ga moramo skrbno prebrati.

Upošteвайте karenco!

Karenca nam zagotavlja, da bodo morebitni ostanki FFS v ali na rastlinah minimalni, oziroma da ne bodo negativno vplivali na zdravje ljudi in živali.

Varujte tudi svoje zdravje

Glede na to, da je uporabnik FFS pri pripravi škropilne brozge ter pri rokovanju s sredstvom najbolj izpostavljen FFS, je izrednega pomena dosledna in pra-

vilna uporaba zaščitne opreme. Škropilno brozgo pripravljamo na posebnih mestih za poljenje in mešanje, kjer morebitno razlitje ne more doseči vodnih tokov in drenažnih jarkov. Ob večjih razlitjih je treba poklicati gasilsko ali policijsko postajo oziroma center za obveščanje na telefonsko številko 112.

Brezhibna naprava za nanašanje

Za ravnanje s sredstvi uporabljamo brezhibno delujoče (pregledane!) naprave za nanašanje. Pri nanašanju FFS je treba paziti, da škropilne brozge ne zanaša izven območja škropljenja na sosednje parcele. Nikoli se ne sme škropiti v vetrovnem vremenu.

Varovanje voda

Pri uporabi FFS mora uporabnik upoštevati varnostni pas med območjem škropljenja in vodno površino, ki je naveden na etiketi in v navodilu za uporabo. Če ni drugače navedeno, znaša varnostni pas najmanj 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. reda oziroma 5 m od meje brega voda 2. reda, kot je določeno v zakonodaji s področja voda.

Za čebele nevarna sredstva

Posebno mesto pri uporabi sredstev ima skrb za medonosne čebele in druge oprashačevalce, ki so izpostavljeni sredstvom med nabiranjem nektar-

ja, mane in cvetnega prahu neposredno ob nanašanju sredstev. Od 1300 gojenih rastlin jih kar 70 odstotkov potrebuje oprashačevalce, 35 odstotkov pridelave hrane je odvisno od oprashačevanja čebel.

Pri uporabi sredstev moramo biti pozorni na znak, ki nas opozarja, da je sredstvo nevarno čebelam. Pri uporabi takih sredstev mora uporabnik FFS upoštevati naslednja navodila:

- cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja s FFS, ki so za čebe-

Previdnost pri setvi koruze ne bo odveč

Tudi pri setvi koruze, tretirane z insekticidi, je treba paziti, da bo setev izvedena tako, da ne bo zanašanja insekticidnega prahu s semena na sosednje parcele. Korusa ne sejemo v zelo suhem in vetrovnem vremenu, s podlačnimi pnevmatskimi sejalnici pa samo, če so opremljene z napravo, ki usmerja tok zraka k tlu in se tako zmanjša odnašanje prašnih delcev v okolico. Pri praznjenju vreč s semenom

Sredstva, ki so čebelam nevarna, so na etiketi označena kot »Nevarno za čebele« in opremljena s posebnim grafičnim znakom.

le nevarna, pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS dosegla,

- uporaba sistemskih, čebelam nevarnih FFS, je prepovedana v času cvetenja gojenih rastlin,
- škropljenje opravimo takrat, ko čebele niso na paši. Uporaba kontaktnih, čebelam nevarnih FFS je v času cvetenja gojenih rastlin dovoljena le v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom, razen če je na etiketi in v navodilu za uporabo navedeno, da je uporaba tega FFS v celoti prepovedana v času cvetenja.

se iz vreče ne sme stresati odpadlega prahu v nasipnico sejalnice ali v okolje, izpraznjene vreče in odpadli prah v vrečah odstranimo v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke.

Obveze poklicnih uporabnikov

Za poklicne uporabnike velja zakonska obveza, da vodijo evidence o uporabljenih FFS. Poklicni uporabniki so tisti, ki uporabljajo FFS za poklicno rabo, imajo izkaznico o znanju o ravnanju s FFS in z izkaznico lahko kupujejo vsa FFS.

Ne pozabite na embalažo!

Strokovno in odgovorno ravnanje s FFS ne pomeni zgolj njihove pravilne uporabe, temveč tudi skrb za odpadke in odpadno embalažo teh sredstev. Z njimi moramo ravnati kot z nevarnimi odpadki, izpraznjeno in pravilno očiščeno embalažo pa lahko vrnemo v trgovino s FFS, oziroma jo odnesemo na posebno zbirno mesto za očiščeno embalažo FFS. Navodila o pravilnem ravnanju z odpadno embalažo FFS so navedena na etiketi in v navodilu za uporabo.

Mladi o kmetijstvu v Žalcu

V Spodnji Savinjski dolini, natančneje v Žalcu, se je 13. aprila odvijal že 47. državni kviz Mladi in kmetijstvo

Vsako leto KGZS in Zveza slovenske podeželske mladine skupaj z društvom, ki je zmagovalc prejšnjega leta, organizira državno tekmovanje v znanju iz kmetijstva. Tako je letos v tej vlogi Društvo podeželske mladine Spodnje Savinjske doline, ki ga vodi predsednik Blaž Jelen. Člani društva so z obilo entuziazma in prostovoljnega dela izpeljali zahteven dogodek ob pomoči mentorskega udejstvovanja koordinatorke za delo z mladimi iz KGZS - Zavoda Celje Irene Friškovec.

Z namenom, da bo program prireditve za mlade s podeželja iz cele Slovenije čim bolj pester in privlačen, so se letos organizatorji odločili, da namesto vsakoletnih izobraževalno-informativnih delavnic uvedejo ogled dobrih praks na domačih, inovativnih kmetijah.

Najprej smo si ogledali hmeljarsko kmetijo Rojnik, na kateri se s hmeljarstvom ukvarjajo že od leta 1880. Na 62 hektarjev veliki kmetiji pridelujejo hmelj na kar 42

Kmetija Rojnik je ena največjih hmeljarskih družin pri nas in tudi v Evropi.

hektarjih in so ena največjih hmeljarskih družin pri nas in tudi v Evropi – na leto ga pridelajo približno 70 ton. Luka Rojnik, ki je član Podeželske mladine Spodnje Savinjske doline, je leta 2016 odprl »craft« pivovarno Green Gold Brewing, v okviru katere ima trenutno osem različnih vrst piv. V njihovi pridelavi in predelavi prevladujejo slovenske sorte hmelja, prisotne pa so tudi druge sorte. Poskusili smo slad, ki ga uporabljajo pri varjenju njihovega piva, kot tudi pivo samo.

Le nekaj metrov stran smo si nato ogledali govedorejsko kmetijo Flis in njihovo sirarno. Kmetija je usmerjena predvsem v pridelavo mleka, obdelujejo pa tudi 60 hektarjev kmetijskih zemljišč. V hlevu imajo okoli 170 glav živine, med katerimi je 80 krav molznic črno-bele pasme, ostalo je mlada živina. Letno pridelajo okoli 700.000 litrov

Na kmetiji Flis na leto pridelajo okoli 700.000 litrov mleka in so vključeni v shemo izbrana kakovost mleka.

mleka, katerega predelajo doma na kmetiji, ostalo prodajo v mlekarno. Sedanj lastnik kmetije in nosilec dopolnilne dejavnosti je Damijan Četina, inženir agronomije. Vodenje kmetije je leta 2006 prevzel od svojega očeta. Konec leta 2007 so kmetijo posodobili tudi z robotom za molžo krav. Ker izzivov na kmetiji ne zmanjka, se je rodila zamisel o predelavi mleka. Mleko, ki ga pridelajo, je izredne kakovosti, zato so polnega in bogatega okusa tudi njihovi domači mlečni izdelki. Ponujajo veliko različnih izdelkov: od jogurtov, skute, kisle smetane, sirotke, kajmaka, domačega masla, sira, mleka v steklenici, do domačih jajčk itd. Kmetija je vključena v shemo izbrana kakovost mleka. Gospodar Damijan je poskrbel za poskušnjo njihovih pestrin in kakovostnih mlečnih izdelkov.

Klara Četina, KGZS – Zavod Celje,
Neja Žogan, KGZS,

Blaž Jelen, predsednik DPM Spodnje Savinjske doline

ŠE JE PRAVI ČAS

TRAKTORJI • KOMBAJNI • BALIRKE • PRIKLJUČKI • GRADBENA MEHANIZACIJA

ITRO OMEJENA ZALOGA PO STARIH CENAH
UGODNO FINANCIRANJE

NEW HOLLAND AGRICULTURE

AVTOCENTER Osnč, tel: (02) 741 64 11
JAKŠE SAMO s.p., Šentjamej, tel: (041) 745 832
KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 10 22

INO d.o.o., Brežice, tel: (07) 495 96 57
PATRIKS d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 87 40
KOVAC ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel: (041) 756 152

ITRO, d.o.o., PE Štore, Železarska c. 3, 3220 Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

Je res količina pomembnejša od kakovosti?

Skupina kmetov mlajše generacije verjamemo, da bomo s spoštovanjem tradicije, skrbjo za okolje in preudarjenim uvajanjem novih tehnologij našim kmetijam zagotovili finančno stabilnost ter našim strankam mlečne in mesne izdelke najvišje kakovosti.

Boštjan Kosec, KGZS
bostjan.kosec@kgzs.si

Avtor fotografije: Alenka Stražisar Lamovšek

Slovenski kmetje se že stoletja zavedamo pomembnosti kakovostnega sena v zimskem obdobju za zdravje domačih živali. Ker je slovensko podnebje muhasto in hitro spremenljivo, so naši predniki naredili prvo sušilnico za seno na svetu – kozolec.

Kozolci v Sloveniji predstavljajo edinstveno kulturno dediščino tudi v svetovnem merilu in prav je, da se vprašamo, zakaj so naši predniki postavljali tako različne in hkrati lepe sušilnice sena. Kozolci so slavo našemu podeželju in načinu življenja. Predstavljajo inovativnost in delavnost slovenskega naroda in zato smo prepričani, da je to najboljša osnova za nadaljnji razvoj slovenskega podeželja.

Slovenski kmetje smo naredili velik preskok v naši miselnosti v zadnjih dvajsetih letih in smo naš strojni park posodobili s kakovostno kmetijsko mehanizacijo, ki je večinoma zahodnega porekla. Po našem prepričanju je sedaj na vrsti naslednja faza modernizacije, ko bomo po zgledu avstrijskih, švicarskih in nemških kmetij tudi našim zvestim slovenskim kupcem ponudili izdelke najvišje kakovosti, ki jih lahko pridelamo na sončni strani Alp.

Podobno kot so se v zadnjih desetih letih spremenile zahteve slovenskega kmeta in kmetje nismo več zadovoljni s traktorji iz vzhodnih držav ter smo pripravljani plačati bistveno več denarja za traktorje, kot so Kubota, Fend ali John Deere, se spreminja tudi kupec naših mesnih in mlečnih izdelkov.

Izobraženi potrošnik danes ni več zadovoljen s homogeniziranim mlekom, ki je bilo pridelano na veliki farmi, kjer imajo živali v krmnem obroku 80 odstotkov gensko spremenjene koruzne silaže ter vidijo sonce samo tedaj, ko jih po drugi lak-

taciji pošljejo v klavnico.

Potrošnik si danes želi kakovostno hrano in je zanjo tudi pripravljen plačati bistveno višjo ceno. Dolžnost nas, slovenskih kmetov, je zadovoljiti potrebe slovenskega sodobnega potrošnika in pridelati slovensko hrano najvišje kakovosti.

Bomo znali izkoristiti naravne danosti Slovenije?

Slovenija je čudovita zelena dežela z ugodnimi pogoji za rast rastlin. Imamo primerne temperature (dovolj toplote in svetlobe za fotosintezo) in tudi v povprečju dovolj padavin za uspešno rast rastlin. Imamo pa precej neugodno sestavo terena (hrbovje in gorovje) in na določenih območjih tudi podlage (plitva kamnita tla, ki ne omogočajo oranja ali ravnanja terena).

Posledično imamo v Sloveniji relativno visok delež trajnega travinja, ki ga lahko uporabimo samo za prehrano goveda, konjev in drobnice, kar je tudi steber slovenskega kmetijstva. To je sicer odlična novica, ampak če pogledamo globalne razmere, smo slovenski kmetje s klasično prirajo mleka in mesa težko cenovno konkurenčni irskim, novozelandskim ali nizozemskim kmetijam, ki imajo bistveno bolj blago podnebje kot mi v Sloveniji.

V čem se razlikujemo in smo boljši od irskega ali novozelandskega kmeta?

Slovinci imamo kozolce!

Saj vemo, zaradi tega, ker na slovenskih kmetijah stojijo kozolci, nimamo nič boljšega mleka in tudi nič več nam ga nihče ne bo plačal zaradi nekaj na pol porušenihih kozolcev. Ampak bi-

stvo se skriva v modrosti naših pradedov in razlogih, zakaj so sploh začeli graditi kozolce.

Naši predniki so začeli zgraditi kozolce – prve sušilnice sena na svetu, ker so rabili kakovostno seno za svoje živali v zimskem času, in ker so vedeli že tedaj, da je kakovostno seno najboljša hrana za govedo in konje. Ob tem so nam zapustili neprecenljivo kulturno dediščino in močno sporočilo: **seno je najboljša hrana za govedo in konje v zimskem času!!!**

Kako bomo našo drugačnost spremenili v konkurenčno prednost?

V zadnjih nekaj desetletjih je bil cilj pridelati vedno več, posejati več koruze, zgraditi večje silose in vsak mesec pomolsti več mleka ter ga **prodati po vedno nižji ceni**, ker moramo biti pri takšnem načinu kmetovanja cenovno konkurenčni s celim svetom.

Kmetje mlajše generacije smo se odločili, da se takšne igre ne bomo šli, ker takšen sistem manjše kmetije na OMD območjih vodi v propad. Izplačila kmetijske politike trenutno še delno izboljšujejo položaj, ampak dolgoročno se bodo izplačila

zmanjševala, kar bi pri sedanjem sistemu pomenilo odmiranje takšnih kmetij na obroke.

Rešitev vidimo v nadaljevanju tradicije naših prednikov in pridelavi živil najvišje kakovosti, ki jih lahko pridelamo v naši zeleni deželi Sloveniji.

Pridelava in prodaja izdelkov iz senenega mesa in mleka

Za uspešno delovanje naše rešitve v praksi je pomembno, da uspešno izvedemo pridelavo in tudi prodajo. Pri pridelavi se zavedamo, da pridelava kako-

vostnega sena ni enostaven proces in niti ni najcenejši tehnološki proces konzerviranja voluminozne krme, je pa najboljša krma za našo govedo in konje. Zato ne želimo delati kompromisov, pač pa našim živalim in svojim kupcem ponuditi najboljše, kar nudi naša slovenska zemlja.

Enako, kot smo se spremenili slovenski kmetije in nismo več zadovoljni s traktorji iz bivše Sovjetske zveze, se je spremenil tudi naš potrošnik, ki ni več zadovoljen z mlekom iz GSO koruzne silaže, ampak išče za zdravje svojih otrok najboljša živila, ki so bistveno več kot hrana ali energija za preživetje.

V procesu prodaje je zelo pomembno, da nam naš kupec zupa in verjame, da bomo nare-

EIP projekt Seneno meso in mleko

KGZS je EIP projekt Seneno meso in mleko prijavila skupaj s partnerji na pobudo mladih pridelovalcev senenega mesa in mleka. V času trajanja projekta od januarja 2019 do decembra 2021 bomo v okviru projekta:

- uredili certificiranje senenega mesa in mleka ter ustanovili združenje in »zadrugo«, ki bosta skrbela za razvoj pridelave in promocije Senenega mesa in mleka po končanju projekta,
- razvili in registrirali kolektivno blagovno znamko, ki bo na slovenskem trgu sinonim za kakovostne izdelke iz senenega mesa in mleka znanega porekla, ter izvajali promocijo senenega mesa in mleka in nove blagovne znamke,
- z znanstvenimi metodami analizirali obstoječe dobre prakse pri pridelavi senenega mesa in mleka ter jih uredili v praktična tehnološka navodila, ki bodo skupaj z delavnicami in seminarji na voljo kmetovalcem, ki bodo pričeli s prirajo senenega mesa in mleka.

Vodilni partner:

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Projektne partnerji:

- Kmetijski inštitut Slovenije
- P-ino d.o.o.
- Mlekarna Celeia d.o.o.
- Anton Kukenberger
- Matej Zdravec
- Žiga Kršinar
- Peter Apat
- Gregor Ovsenik
- Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM

dili vse, kar je v naših močeh, da mu na krožniku zagotovimo hrano najvišje kakovosti in najboljšega okusa. Istočasno moramo v predelovalno-prodajni verigi določiti poštena razmerja glede delitve dodane vrednosti, ki jih imajo izdelki iz senenega mleka in mesa. Glede na obstoječe analize kupcev senenega mleka so potrošniki pripravljani plačati 10–20 odstotkov več za primerljive izdelke iz senenega mleka.

Cilj, ki smo si ga pobudniki EIP projekta Seneno meso in mleko zadali, je, da višjo ceno, ki jo plača potrošnik, pripeljejo do kmeta, ki je dejansko

pridelal surovino za izdelke iz senenega mesa in mleka.

Zastavljeni cilj bomo dosegli z urejenim certificiranjem, ki bo transparentno in mu bo potrošnik lahko stoodstotno zupa. Lastna kolektivna blagovna znamka predstavljala izdelke najvišje kakovosti in istočasno zagotavljala urejenost in obdelanost slovenskega podeželja ter ohranjanje naravne in kulturne dediščine naše lepe zelene Slovenije.

www.kupujmodomace.si

KUPUJMO
DOMAČE!
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

Zgodba turizma na kmetijah Južne Tirolske

Blagovna znamka Roter Ham je bila postavljena s ciljem, da se lastnikom kmetij in njihovim družinskim članom ne bo treba voziti v službo drugam, temveč si delovno mesto lahko ustvarijo doma.

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Na povabilo Združenje turističnih kmetij Slovenije (ZTKS) je direktor oddelka za marketing *Südtiroler Bauernbund* (Združenje kmetov Južne Tirolske) dr. Hans J. Kienzl, članom ZTKS predstavil nastanek in razvoj blagovne znamke *Roter Hahn* (Rdeči petelin). Blagovna znamka predstavlja temelj uspešne zgodbe kmetij na Južnem Tirolskem. Glavni proizvod, ki ga ponujajo, je kmetija kot celota. Na prvem mestu je pridelava hrane, pri zagotavljanju ekonomske stabilnosti kmetij pa imata pomembno vlogo dopolnilna dejavnost turizma na kmetiji in medsebojno povezovanje, je bilo med drugim povedano na srečanju, ki je 6. marca potekalo na sedežu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v Ljubljani. Roter Hahn povezuje 1600 kmetij. Letni proračun znaša milijon evrov, 80 odstotkov sredstev prispevajo kmetije, 20 odstotkov pa dežela Južna Tirolska.

Pomen blagovne znamke Roter Hahn

Dr. Kienzl meni, da si mora vsaka država sama zgraditi svoj koncept, je pa zgodba turizma na kmetijah na območju Južne Tirolske, ki jih povezuje blagovna znamka *Roter Hahn*, življenje na podeželju dvignila na drugačno raven. S turizmom se kmetije Južne Tirolske ukvarjajo že več kot 160 let. Nekoč so bili njihovi gostje predvsem ljudje iz bližnjih mest, ki so vroča poletja preživljali na podeželju. Danes je območje Južne Tirolske poznano po celem svetu. Gostje jih obiskujejo skozi vse leto, kar 38 odstotkov gostov jih obišče v zimskem času med novembrom in aprilom. Zgodba o uspehu se je začela z registracijo blagovne znamke Roter Hahn.

Morda se zdi enostavno, a ni bilo enostavno povezati številne interese kmetij, poudarja dr. Kienzl. Poenotili so se ob znamki *Roter Hahn* (Rdeči petelin), pri čemer je petelin prispodoba življenja na kmetiji, rdeča barva pa izraža moč. Leta 1998 so izdali prvi katalog kmetij in doživeli uspeh z idejo propagandnega pisma *Roter Hahn*. Zgodba rdečega petelina se je razširila in danes je logotip *Roter Hahn* zaščiten. V njegovo zaščito je bilo vloženih kar 70.000 evrov.

Roter Hahn je res prinesel novo energijo, ljudje so idejo sprejeli in začutili, da je nekemu mar za njih. Leta 2002 so ponudbo blagovne znamke nadgradili s specializirano ponudbo, za idejo pa prejeli mar-

ketinško nagrado. »Rdeči petelin« je postal krovna blagovna znamka, ki združuje počitnice na kmetiji, izletniške kmetije in vinotoče, kakovostne kmetijske proizvode in izdelke domače obrti s kmetije.

Na tej točki se je začel boj za kakovost proizvoda, ki so jo opredelili s šestimi elementi: zakonodaja, pogodba za delovanje blagovne znamke, kategorizacija, minimalna cena, povratna ocena gostov, postopanje z reklamacijami. Gre za šest točk, ki so po mnenju dr. Kienzla odločilne za dobro zgodbo.

Zakonodaja

V Italiji velja *Zakon o turizmu na kmetiji*, ki opredeljuje, da je turizem kmetijska dejavnost. Pomeni, da se morajo na kmetiji več časa ukvarjati s kmetijstvom kot s turizmom, kar se

»Dopolnilne dejavnosti so tista poslovna priložnost, ki ustvarja nova delovna mesta in poseljenost podeželja. S preudarno izbiro načina kmetovanja in estetskim čutom zagotavlja obdelano in urejeno podeželje. Izboljšuje ogledni odtis ter spodbuja pridelavo visokokakovostne lokalne hrane. Prinaša prehransko varnost države in, nenazadnje, omogoča medgeneracijsko sožitje ter družini prijazno bivanje. Razvoj dopolnilnih dejavnosti je prednostna naloga kmetijstva, prava razvojna usmeritev pa ključna za prihodnje stanje kmetijstva in podeželja.«
Vodja službe za dopolnilne dejavnosti na kmetiji in storitvene dejavnosti na podeželju Andreja Krt Stopar

»Sistem dopolnilnih dejavnosti na kmetijah je nujen za ustvarjanje boljših pogojev življenja na podeželju. Slovenski je potreben prenove, sistem naših sosedov pa vreden posnemanja.«
Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Branko Ravnik

določa s številom delovnih dni. Če imaš apartma, se s kmetijstvom moraš ukvarjati 80 dni, če imaš polpenzion, pa 200 dni letno. Deželni zakon določa, da ima turizem na kmetiji lahko največ pet apartmajev ali osem sob. »To je kar velika omejitev, ki je druge države nimajo,« pravi dr. Kienzl in dodaja, da sam v teh omejitvah vidi prednost: »To je obseg, ki ga zmore opravljati kmečka družina.«

Podpis pogodbe in kategorizacija

Pravila za uporabo blagovne znamke *Roter Hahn* so stroga. Kmetije podpišejo pogodbo in se z njo zavežejo, da kmetujejo člani družine, ki sami skrbijo za goste. Kategorizacijo kmetij, ki se ocenjuje z marjeticami, so do leta 2003 kmetije izvedle

Vodja oddelka za kmetijsko svetovanje na KGZS - Zavodu Celje Vesna Čuček, ki je dogodek prevajala; direktor Oddelka za marketing Združenja kmetov Južne Tirolske dr. Hans J. Kienzl in strokovna sodelavka za področje turizma na kmetiji na KGZS - Zavodu Celje Renata Kosi

same. Zaradi številnih reklamacij so kategorizacijo na novo opredelili in jo razdelili na tri področja: videz, opremljenost in storitev.

Kategorizacija danes zajema 96 kriterijev, ki se ocenijo od 1 do 5 točk in odločajo o tem, koliko rožic, od ena do pet, ima kmetija. Vse to mora biti na vpogled gostom v nemškem in italijanskem jeziku. To določa deželni zakon. Ob tem dr.

se cen ne drži, pa mora zapustiti blagovno znamko. Seveda blagovna znamka zagotavlja kakovost, ki ceno opravičuje.

Prav tako so uvedli povratno oceno gostov in ujeli trend ocenjevanja nastanitve na spletni strani. Izkazalo se je, da ta prinaša predvsem prednosti. Kakovost nastanitve se je zaradi ocen dvignila. Slabo ocenjene kmetije morajo blagovno znamko *Roter Hahn* zapustiti, se izboljšati in po enem letu ponovno zaprosijo za uporabo blagovne znamke.

V središču je kmetija

Kmetije *Roter Hahn* imajo stroge predpise glede kulinarčne ponudbe, ki mora zajemati le tradicionalno kuhinjo in pijače s kmetij. Prepovedani so industrijski destilati in pijače. Glede

na filozofijo blagovne znamke je pomembno, da je v središču kmetija. Tako je pogoj, da 75 odstotkov surovin izhaja iz kmetije, 25 odstotkov pa jih lahko odkupijo od drugih kmetij. Prav tako so opredeljene smernice glede opreme stanovanj, ki morajo izžarevati domačnost in toplino, kar dosežejo z lesom in toplimi barvnimi toni. Večina gostov, ki pride iz mest, išče domačnost, toplino in naravo. Tako je pomembno tudi negovanje zunanjih površin.

Proizvod blagovne znamke *Roter Hahn* je kmetija. Kar navdušuje, je kmetija, lepo sobo lahko dobiš v hotelu. Ljubitelji tovrstne ponudbe iščejo mir, osebni stik, zasebnost in svobodo. Gostoljubnost, živa kmetija, to je obljuba blagovne znamke *Roter Hahn*. Zanimivo je, da

kar 99 odstotkov gostov s seboj domov odnese kakšen izdelek, ki ga kupi na kmetiji. Tako nekatere kmetije na leto naredijo tudi za 15.000 evrov prometa z izdelki domače obrti.

Dopolnilne dejavnosti so priložnost

»Na začetku je treba postaviti logotip, blagovno znamko pa je treba razviti. Kot zaposlen na vodilnem mestu sem tisti, ki predstavljam »Rdečega petelina«, dan in noč sem vpet v to delo. Delamo s kmetijami, imamo spletno stran v šestih jezikih in tiskan katalog, sodelujemo z osmimi tiskovnimi agencijami, letno pripravimo 80 sporočil za medije in organiziramo 50 tur za novinarje. V letu 2018 je bilo ob-

javljenih 1280 medijskih objav o naši blagovni znamki,« je svojo razlago zaključil dr. Kienzl in še: »Kako dobra je blagovna znamka, se odraža v obisku, vsako leto beležimo 7-odstotno letno rast. Vsaka nova kmetija prinese svežino, nove zamisli. V Sloveniji vidim potencial za rast kmetij v smislu razvoja dopolnilnih dejavnosti, je pa potrebno veliko znanja, dela, vztrajnosti in ogromno energije, da se zgodba poveže in zaživi.«

Petzvezdično doživetje podeželja

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Cvetko Zupančič se je konec marca udeležil 21. letnega srečanja članov Združenja turističnih kmetij Slovenije (ZTKS). Med drugim je izrazil globoko spoštovanje do kmetij, ki svoje domove odprejo obiskovalcem. Vzorne kmetije s ponudbo tradicionalne podeželske kuhinje so odlična promocija slovenskega kmetijstva in zavedanja pomena lokalne pridelave.

Združenje turističnih kmetij Slovenije je bilo ustanovljeno konec leta 1997 in danes povezuje prek 400 turističnih kmetij na območju Slovenije. Med drugim skrbi za promocijo in skupen nastop turističnih kmetij na trgu, razvoj ponudbe, obveščanje in usposabljanje nosilcev turistične dejavnosti na kmetijah, zastopanje interesov članov na gospodarskem in pravnem področju.

Zadnje leto je predsednik ZTKS Matija Vimpolšek, ki je na srečanju spregovoril o pomenu razvoja in povpraševanja po turistični ponudbi kmetij in »petzvezdičnem doživetju« podeželja. Poudaril je, da združenje pri usmeritvah dela sledi kakovosti hrane ter srčnosti doživetja tradicije in vzdušja na kmetijah. Ob koncu nagovora je izrekel zahvalo KGZS za strokovno in finančno podporo združenju.

Srečanje so gostile primorske turistične kmetije in je potekalo v Marezigah, znanih kot deželi refoška. Nekoliko manj je znano, da je v kraju tudi najstarejši vinograd refoška na svetu. V njem rastejo 300 in več let stare trte.

Marezige spadajo pod mestno občino Koper in tako je udeležence srečanja nagovoril župan mestne občine Koper Aleš Bržan. Na srečanju, ki se ga je udeležilo prek sto članov združenja, so sodelovali še direktorica direktorata za turizem na MGRT Renata Martinčič, predstavnik MKGP Marjan Cukrov in predsednik Turistične zveze Slovenije Pavel Hekva.

Konec leta 2018 je zaživela nova spletna stran Združenja turističnih kmetij Slovenije www.turisticnekmetije.si, ki poleg predstavitve kmetij med drugim odpira možnost nakupa doživetij na kmetiji v obliki darilnih bonov.

Tatjana Vrbošek, KGZS

Cenejše sodelovanje na 52. sejmu MOS v Celju

Letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Celjskim sejmom ponuja možnost cenejšega nastopa na sejmu MOS v Celju, ki bo letos od 10. do 15. septembra 2019 na celjskem sejmišču.

Največji sejem regije bo letos zaradi povečanega zanimanja obiskovalcev in odličnega odziva tako razstavljalcev kot obiskovalcev okrepil področje prehrane oziroma živilske dejavnosti. Zato so v sodelovanju s KGZS pripravili posebno ponudbo za člane KGZS.

Ponudba vključuje:

- Prijavnino,
- vpis v katalog
- 6 kvadratnih metrov neopremljenega razstavnega prostora,
- leseno stojnico.

Cena najema razstavnega prostora za vseh šest dni sejma je samo 490 evrov (brez DDV), kar je glede na redno ceno skoraj 50-odstotni popust.

Cena ne vključuje električnega priključka, kar pomeni, da je treba električni priključek dodatno naročiti. Za zmanjšanje stroškov bo organizator razdelil stroške enega priključka na tri ali štiri razstavljalce, ki bodo imeli stojnice postavljene skupaj. Cene dodatnih naročil lahko dobite na sejmu ali pa pri nas.

Stojnice bodo v prenovljeni sejmski dvorani C, kjer se predstavlja program prehrane, gostinske opreme in turizma.

Število prostih mest je omejeno, zato pohitite s prijavi!

Dodatne informacije in prijavnico lahko dobite na spletni strani <https://www.kgzs.si/gospodarjenje/trzenje-promocija/sejmi-in-prireditve/sejem-mos> ali pa vam jo pošljemo po elektronski pošti. Poleg ustrezne prijave sta pogoja za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrezna dokumentacija za prodajo. **Prijavnico pošljite organizatorju (Celjski sejem), s katerim boste uredili vse ostale podrobnosti.**

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite obiskovalcem sejma MOS v Celju!

Več o sejmu lahko preberete na spletni strani organizatorja www.ce-sejem.si, dodatne informacije glede sodelovanja lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si ali pa vam jih posreduje Robert Peklaj, robert.peklaj@kgzs.si.

MOS

Celjski sejem

Vabljeni na

DNEVE MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA

od 14. do 16. maja 2019, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

Prvi Dnevi medgeneracijskega sožitja, povezovalnega dogodka vseh generacij, v ospredje postavljajo dve temi: trg dela in upokojevanje. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije bo organizirala dva dogodka.

V torek, 14. maja 2019, ob 12. uri vabljeni na predstavitev pod skupnim naslovom **KMETIJA KOT TRG ZA DELO MLADIH IN STAREJŠIH.**

Na srečanju bodo različni strokovnjaki predstavili svoja razmišljanja o pomenu in možnostih za sobivanje in ustvarjanje zelenih delovnih mest na kmetijah. Beseda bo tekla tudi o možnostih za sobivanje in ustvarjanje prijetnega bivalnega okolja na podeželju.

- **KMETIJA: TRAJNO POLJE ZA MEDGENERACIJSKO SOŽITJE;** izr. prof. dr. Jože Ramovš, antropolog in socialni delavec, evropska diploma psihoterapije (EDP) Inštitut Antona Trstenjaka, za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje
- **KMETIJA KOT PRILOŽNOST ZA MLADE IN STAREJŠE;** Andreja Krt Stopar, univ. dipl. pravnica, vodja službe za dopolnilne dejavnosti in družbene storitve na podeželju, KGZS
- **MEDGENERACIJSKO SODELOVANJE KOT IZZIV ZA NOVE POSLOVNE PRILOŽNOSTI;** Lili Mahne, Kmetija Mahne
- **STAREJŠI IN AKTIVEN;** ZDUS

V sredo, 15. maja 2019, ob 16. uri vabljeni na okroglo mizo **KMETIJA – DOM, DRUŽINA, DELO.**

Kako ohranjati živo podeželje? Kako ustvarjati nova delovna mesta? Kako povečati prehransko varnost? Kako zmanjševati ogljični odtis? Kako ohraniti vitalnost? Kako ustvariti primerno okolje za družinsko življenje ...? Je rešitev kmetija? Skupne odgovore na ta vprašanja in ostale izzive dolgožive družbe bodo iskali:

- mag. Tanja Strniša, državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Cvetko Zupančič, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije
- Irena Ule, predsednica Zveze kmetov Slovenije
- Barbara Lombar, Zveza slovenske podeželske mladine

Celoten program dogodka Dnevi medgeneracijskega sodelovanja najdete na spletni strani:

www.medgeneracijsko-sozitie.si.

Andreja Krt Stopar, KGZS

AGRONOMSKO ZNANJE IN PODPORA
IZ LETA V LETO
Z NJIVE NA NJIVO

PIONEER

Pioneer hibridi koroze za setev 2019

Za zanesljivo proizvodnjo v vseh vremenskih pogojih vam priporočamo Pioneer hibride iz skupine **Optimum® AQUAmax® hibridi**. Izjemni pridelki hibridov iz skupine šampionov pa so se na naših, več kot 150 poskusnih poljih, ponovno izkazali kot zmagovalna izbira za vas.

Šampioni Pioneer za setev 2019

P9234 FAO 340 AQ hibrid , nova dimenzija pridelka v suši, roden kot P9241, vendar z nižjo vlago	P9757 FAO 390 NOVO šampion najvišje rodnosti; 73 lokacij: 15.194 kg/ha suhega zrnja v 2018
P9241 FAO 350 AQ hibrid , najbolj razširjen hibrid v Sloveniji, rekordni pridelki in stabilnost	P9903 FAO 400 AQ hibrid , izjemen v suši in moči; 64 lokacij: 14.612 kg/ha suhega zrnja v 2018
P9486 FAO 360 AQ hibrid , zmagovalec v suši, izjemen v proizvodnji zrnja in v silaži	P9911 FAO 410 AQ hibrid , šampion mleka in mesa; povprečni pridelok suhe snovi na 51 lokacijah v letu 2018: 26,01 t/ha.
P9363 FAO 370 NOVO nov mejnik pridelka, najbolj roden, srednje rani hibrid, rodnejši od P9537.	P1241 FAO 550 AQ hibrid , za 900 kg/ha višji pridelok kot poznan hibrid P1114
P9537 FAO 380 rekorder brez konkurence 2018: 17.978 kg/ha suhega zrnja v Lahovčah	

Elitni hibridi Pioneer

- **P9074 FAO 300** rekorder v zrnju
- **P9048 FAO 320 NOVO TRDINKA**, mlinska industrija.
- **P9175 FAO 320 AQ hibrid** za peščena tla
- **P9400 FAO 340** stabilnost in zanesljivost
- **PR37N01 FAO 390** nepogrešljiv
- **P0216 FAO 430 AQ hibrid** vrhunska silaža, rekordni pridelki
- **PR31Y43 FAO 690** vrhunski hibrid za Primorsko

Pioneer kvaliteta

- **P7054 FAO 180** naknadne setve
- **P8567 FAO 300** ekonomičen in visok pridelok, nizka vlaga
- **PR38Y34 FAO 320** poltrdinka
- **P9721 FAO 390** izjemna silaža
- **PR37F73 FAO 410** silaža na lahkih tleh

AQ -pomeni **Optimum® AQUAmax® hibrid**

V PONUDBI: Možnost naročila semena, dodatno tretiranega z Mesurolom, kot odvrčalom za ptice in »Premium Seed Treatment«.

Seme tretirano s FFS proti talnim škodljivcem in z odvrčalom za ptice. Seme s to oznako je najvišje kakovosti.

Dodatno v ponudbi:

- **BIO seme hibridov koroze P9074 in P9241**
- **Sončnice: visoko oljna P64HH98 in pisana, za ptice P64BB01**

Kupite 4,5,6 ali 7 vreč 25 MK koroze in Pioneer kapa je vaša. Če pa kupite 8 vreč 25 MK koroze prejmete Pioneer hlače.

Količinski popust:

Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust, in sicer 1,00 EUR za vsako vrečo.

Kako v klub in do bonitet: vprašajte v vaši trgovini ali na naši internet strani <http://slovenia.pioneer.com>, tel.: 02 521 36 20.

izdelki blagovne znamke Pioneer® in storitve Enciro® so predmet nakupnih pogojev in pogojev nakupa. ©2018 Pioneer. Blagovne znamke in storitvene znamke podjetja Dow AgroSciences, DuPont ali Pioneer ter njihovih povezanih družb ali njihovih lastnikov. © 2018 PHL.

Šesto regijsko osrednjeslovensko ocenjevanje suhomesnatih izdelkov

V petek, 22. marca 2019, je svetovalna služba KGZS – Zavod Ljubljana na turistični kmetiji Pr' Lukš v Ljubljani organizirala že šesto regijsko ocenjevanje suhomesnatih izdelkov.

Barbara Lapuh, KGZS – Zavod Ljubljana
barbara.lapuh@lj.kgzs.si

Peter Indihar, KGZS – Zavod Ljubljana
peter.indihar@lj.kgzs.si

Kmetija Lukš leži na zahodnem delu Ljubljane, med naseljema Podutik in Brdo, 500 m od avtocestnega obroča okoli Ljubljane, vendar v tipičnem vaškem okolju, obdana s travniki, njivami in gozdom. Ko se pripelješ na kmetijo, skoraj ne moreš verjeti, da je le streljaj oddaljena od mestnega vrveža. V neposredni bližini ima tudi lično urejen prostor za piknike. Idealno za preživljanje prostega časa tako rekoč na pragu mesta Ljubljana.

Na regijskem ocenjevanju je sodelovalo 33 kmetij s 47 izdelki. Od tega je bilo 38 salam in 9 klobas, med njimi ena za kuhanje. Za pravo domačo salamo je predpogoj primerna surovina – torej najboljše rdeče meso ter primerno razmerje med slanino in mesom (običajno je 80 %

mesa in 20 % slanine). Ne smemo pozabiti še dodanih začimb – osnovne so sol, poper in česen, včasih se doda tudi malo vina in sladkorja. Dimljenje (prekajevanje) ne sme biti predolgo in premočno, da ne izstopata vonj in okus po dimu. Vonj naj bo po zrelem mesu in osnovnih začimbah.

Zaradi letošnje mile zime je bilo tudi sušenje izdelkov zelo zahtevno, zato je ocenjevalna komisija v sestavi: Irena Kos – kmetijska svetovalka specialista za predelavo mesa za celo Slovenijo, zaposlena na KGZS – Zavodu Celje, Peter Indihar – terenski kmetijski svetovalec pri KGZS – Zavodu Ljubljana, in Franc Zabukovec – zunanji ocenjevalec, imela težko nalogo. Vsi izdelki so bili dobri, zato

Komisija je imela prijetno, a težko nalogo, da med 47 izdelki izbere najboljše.

je bilo še toliko težje.

Ocenjevanje je potekalo po državno veljavnih kriterijih in parametrih, po katerih se ocenjujejo zunanji izgled izdelka, sestava in barva prereza, tekstura ter vonj in okus. Izdelek naj ne bo drobljiv ali žvečljiv, primerno mora biti suh, torej ravno prav sočen in prijetnega okusa, brez zaznave neprimer- nih dodatkov in vonjev. Večina izdelkov je bila dobrih, vendar je komisija kljub temu ugotovi-

la, da so bile klobase na splošno premočno dimljene in prehitro (nezrele) vakimirane. Pri salamah pa je bila ponekod premalo natlačena masa, preveč ostan-

kov vezivnega tkiva, posamezne so bile nedozorele in luknjičaste, skladiščene v neprimer- nem prostoru, kar je vplivalo na vonj in okus. Pri zorenju je tre-

ba še večjo pozornost nameniti spremljanju parametrov, kot so: vlaga, temperatura in kroženje zraka v prostoru. Bela (žlahtna) plesen je sicer zaželena, vendar jo je treba pred vakuiranjem odstraniti in vakimirati res zrele izdelke.

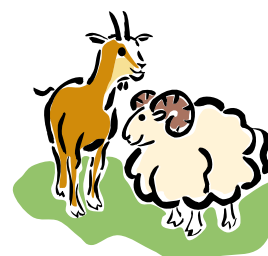
Ob upoštevanju vseh teh kriterijev so bila podeljena tri zlata priznanja (vsa za salame), 13 srebrnih (12 salam in ena klobasa) in 13 bronastih (11 salam in ena klobasa). Zlato priznanje so prejeli Janez Kern iz Verda za suho domačo salamo, Jernej Fakin iz Ljubljane za svinjsko salamo z divjačino in Marjan Kranjc iz Kalca za svinjsko salamo z govedino.

Drobnica ohranja poseljeno podeželje

Sredi marca smo se na občnem zboru srečali rejci drobnice. Enaindvajset društev iz vse Slovenije, v katerih so včlanjeni ovčerejci in kozjerejci, je združenih v Zvezi društev rejcev drobnice Slovenije, ki že skoraj dve desetletji pomaga svojim članom, da kljub težavam vztrajajo na svojih kmetijah, ki so večinoma na območjih z najtežjimi obdelovalnimi pogoji.

Pri tem je spodbudna vzpostavitev organiziranega odkupa drobnice, ki poteka v okviru zveze, in se je v lanskem letu povečal skoraj za petino. Kažejo se dobri obeti tudi za letos, saj smo se za odkup dogovorili še z eno klavnico. Veliko časa smo pri zvezi namenili tudi reševanju težav z zvermi in ostalimi plenilci, ki zmanjšujejo stalez drobnice in jemljejo voljo do kmetovanja. O tem smo govorili tudi na srečanju s kmetijsko ministrico na začetku lanskega decembra.

Tam smo predstavili naše zahteve glede sprememb nekaterih ukrepov v prihodnjem PRP-ju, ki smo jih podkrepili s podatkom o upadanju števila ovc in koz od leta 2009: zvišanje plačil OMD, zvišanje plačil EK travinje na višino, kot je bila v obdobju 2007–2013, obdržati plačilo PONO S35 in S50, obdržati plačila GEN-PAS za avtohtone in tradicionalne pasme, DŽ drobnice izenačiti z višino podpore za govedo, zmanjšanje obdobja paše na 180 dni za določena področja, sprememba količnika preračuna drobnice v GVŽ. Izpostavili smo tudi potrebo po razpisih za male kmete.

**ZVEZA DRUŠTEV
REJCEV DROBNICE
SLOVENIJE**

V letošnjem letu bomo nadaljevali z dejavnostmi v podporo članom in razvoju reje drobnice. Kot že mnogo let bomo drobnico predstavili na sejmu Agra, pripravili dan odprtih vrat rejcev drobnice, ki smo ga lani pripravili prvič, konec novembra pa v Dobrni pripravili že peti posvet o reji drobnice. Nadaljevali bomo s pripravami za vstop v shemo Izbrana kakovost za drobnico, s čimer bo večja možnost za zagotovitev prodaje mesa drobnice naših rejcev. Odzivali se bomo na težave rejcev in jih skušali reševati, z vsemi dejavnostmi pa skušali ohranjati ovčerejo in kozjerejo ter s tem obdelano kmetijsko krajino.

Marjana Cvirn, ZDRDS, foto: Boris Grabrijan

FAGUS

FAGUS GIS, d.o.o.
Tomažičeva ul. 4,
2310 Slov. Bistrica
(PISARNA)

POSEK IN SPRAVILO LESA | OBREZOVANJE DREVES
SANACIJA GOZDOV | GOZDNO GOJITVENA DELA

PREVOZI HLODOVINE | ODKUP HLODOVINE

gozdarstvo@fagus-gis.si

(02) 62 04 659
051 364 574

NASVETI ZA POLJE, VRT IN ČEBELE

Skrivnosti narave in kmetovanja

Velika noč 2019 – praznik se določi po prvi polni pomladanski Luni. Tako je bila 21. marca 2019 ob 3. uri zjutraj predpomladanska polna Luna, zato se šteje 19. april 2019 ob 13. uri kot prva polna pomladanska Luna. Sonce je v pomladišču ozvezdja Rib letos in že 2000 let tako. Narava nas nagovarja h kmetovanju, omogoča jo delovanje planetov. Od tega je odvisno naše življenje na Zemlji. Človek je pozvan, da ga ohranja in krepí.

Svojčas je kmet semena prideloval sam. Otroci so se tega opravila naučili od staršev. Kaj pa danes?

Danes imajo preko 90 odstotkov semen v rokah koncerni. Semena pridelujejo na specializiranih obratih. Semena so lahko hibridi, konvencionalna semena, gensko spremenjena semena in drugače tehnično manipulirana semena. Kmet je znanje o pridelovanju semen izgubil. Ali res? Kmet ne more konkurirati z lastnimi semeni tem visoko specializiranim pridelovalcem semen. Ali res?

Koncerni opravljajo selekcijo na visoke pridelke. Pridelovanje iz teh rastlin je praviloma vezano na uporabo mineralnih gnojil in pesticidov. Rastline so visokorodne, toda občutljive. Pojav bolezní ali škodljivcev je prej pravilo in sredstva za »zdravljenje« teh rastlin čakajo v trgovinah. Iz hibridnih semen rastline ne oblikujejo semen, primernih za ponovni posevek. Hibridi so semena nekajletnih križanj med najboljšimi lastnostmi »očeta« in »matere« in zaradi sorodstva v naslednjem letu ne rodijo več. Nad vse zanimivo je, da se ugotavljajo paralele med kalivostjo in zdravjem posevkov ter reproduktivnostjo in zdravjem človeka. Visok pridelek iz hibridnih semen klasificirajo tuji strokovnjaki za vitalno vrednost hrane ali krme kot manj vitalen. Tudi mi bi morali to preverjati. Mnoge dežele na Zemlji dovoljujejo setev gensko spremenjenih semen ali semen, manipuliranih z novimi gensko primerljivimi postopki. Praksa pove, da se z njihovim cvetnim prahom kontaminirajo gensko čiste in tudi divje rastoče rastline. Kam utegne to pripeljati, si nihče ne more niti predstavljati.

Toda semena, ki jih lahko znova in znova pridelamo in sejemo sami, so pravzaprav tista resnična svoboda kmeta. Je kmet na to pozabil? Niso nam je še odrekli. S takimi semeni kmet oblikuje neodvisnost od koncernov.

Ekološka združenja v Sloveniji in tudi Združenje Demeter si prizadevajo zagotoviti Seme z odprto prihodnostjo. To pomeni tako Seme, ki oblikuje za ponovni posevek primerno Seme. Kmet, ki semenarjenje obvlada, kupi Seme le enkrat. Ta Semena se pridelujejo po drugih kriterijih kot konvencionalna semena. Dobro zdravje Semen, regeneracija Semen in čistost Sorte so v ospredju namena. V Evropi imamo kar nekaj ekoloških semenarskih iniciativ tako v Sloveniji, Avstriji in Švici kot Nemčiji. In taka Semena lahko naročimo in uporabljamo. Modro bi se bilo trajno oskrbeti s Semeni in se na tem področju bolj angažirati.

Priporočeni brošuri: Pridelujmo svoja semena 1, 2., Založba Ajda Vrzdenc
Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje, maja.klemencokan@ce.kgzs.si

KMETIJSTVO V ŠTEVILKAH

Letina 2018

Statistični urad RS (SURS) je konec marca objavil poročilo o rastlinski pridelavi v letu 2018 v Sloveniji.

Iz njega je razvidno, da smo lani pridelali za 9 % več žit za zrnje kot v letu pred tem, in to predvsem zaradi dobrega pridelka koruze za zrnje (9,5 t/ha). Letina sadja v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih ter letina grozdja v vinogradih sta bili izjemni, tako navaja SURS.

Letina vseh strnih žit v letu 2018 je bila nekoliko slabša od letine 2017. Pridelek glavnih krušnih žit, pšenice in pire, je znašal za 14 % manj kot v 2017. Letina krompirja je bila povprečna.

Silažna koruza se je izkazala z nadpovprečnimi pridelki, kar 12 % več od desetletnega povprečnega pridelka. Na trajnih travnikih in pašnikih je bil pridelek 9 % večji od desetletnega povprečja.

Pridelali smo več kot 100.000 ton zelenjave

Lani je bilo v Sloveniji pridelanih skupno 100.574 ton zelenjave, to je za 4 % več kot v 2017. Največ smo pridelali belega zelja (20.866 ton), solate (11.349 ton) in čebule (9.612 ton).

Letina poznih sadnih vrst in grozdja izjemna

Po dveh zelo slabih letinah sadja v slovenskih sadovnjakih, ki sta bili posledica spomladanske pozebe, je bila letina 2018 večine sadnih vrst nadpovprečna.

Povprečni pridelek jabolk je znašal 37,2 tone na hektar, kar je za 53 % več od desetletnega povprečja. Tudi v ekstenzivnih sadovnjakih je bila letina večine sadnih vrst v 2018 nadpovprečna. Največji je bil pridelek jabolk, skoraj 80 kilogramov na drevo, kar je dvakrat več kot v zadnjih desetih letih.

Lanska letina grozdja je bila izjemna, pri rdečih sortah še bolj kot pri belih.

Tudi oljke so obrodile odlično. Hektarski pridelek oljk je znašal 3 tone na hektar, kar je 89 % več od desetletnega povprečja.

Izjemno letino so imeli tudi slovenski vinogradniki. Na približno enako veliki površini kot v 2017 so pridelali 42 % več grozdja (126.958 ton). Rdeče sorte trte so obrodile še nekoliko bolje kot bele.

(po podatkih SURS povzel: Ma. P.)

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. maja na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Čebelji pridelek, uporaben za izdelovanje sveč									
Zgodnja sorta krompirja									
Za solato uporabna zgodnja travniška rastlina									
Latinsko ime za medveda									
V pivovarstvu uporabno žito									
Iz moke narejena jed									
Odporna sorta jabolk z rumeno kožico									

Gora nad Vipavsko dolino									
Politično zatočišče									
Priprava za oranje, ki zemlje ne obrača									
Žlahtni plin brez barve, vonja in okusa (Ar)									
Vozilo za prevoz po železnici brez lastnega pogona									
Orodje za odstranjevanje zemlje in plevela s pluga									

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je GREGORJEVO.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Bernarda Vljaj, Križevci; Rozalija Bauman, Pragersko; Anton Leskover, Slovenska Bistrica; Julijana Leskovec, Rovte; Franc Rajšp, Destrnik. Čestitamo!

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo križanke pošljite do 8. maja na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med pravih odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila ČVEK V KRIŽANKAH) bodo nagrado prejeli: Boža Bavec, Stari trg pri Ložu; Francišek Berdnik, Smlednik; Irena Orač Kranjc, Krmelj; Andrej Sojč, Pragersko in Mojca Vidmar, Mojstrana. Čestitamo!

V KRALJESTVU UGANK

www.salomonov-ugankar.si

AVTOR: GREGA RIHTAR	SNOV, MATERIJA	IZDELO- VALKA RAKET	ZAČETEK GESLA KRIŽANKE	OŠTEVANJE	OČE
IVER					
NAJVEČJA ZMAGA PRI TAROKU					
JAPONSKI REŽISER KUROSAVA					
VEČJA, V STRUŽI TEKOČA VODA					GRŠKO- LATINSKI IZRAZ ZA ZRAK
GOSTO TEKOČ SMUČARSKI VOSEK	TISOČ KILO- GRAMOV				
PREBIVALEC LONDONA					
BOLEZENSKA OTRDELOST TKIVA ALI KAKEGA ORGANA, POZABLJIVOST, RAZTRESENOST	SPOLNI OBSEDENEC	CIGARETNI OGOREK	SLOVES- NOST, PRAZNO- VANJE		
URIN			STREL IZ KOTA V NOGOMETU POKO- PALIŠČE		
KONEC GESLA KRIŽANKE				E	VOJSKA EDINI PRIMEREK, ENOJNIK
SKUŠA PLAVICA				ZLATO NEKDANJI JAPONSKI GENERAL (HIDEKI)	
EMMA THOMPSON		FR. SKLAD. DELIBES AMERIŠKI IGRALEC WAHLBERG		BODICA NA VRTNICI HRV. ROMA- NOPISEC KOVAČIČ	
AMERIŠKA IGRALKA (SYDNE)			JAPONSKA TENISAČICA OSAKA ČUTILO ZA VID		
MESTNA BABICA			PODOČNIK PRI ZIVALIH		
HALJA MUSLI- MANK			ELEKTRODA ZA ODVA- JANJE ELEKTRIČ- NEGA TOKA		
ČETRTI RIMSKI KRALJ			ČLOVEK BREZ IMENA		ALJA TRÁČEV

Slovenskemu sladkorju, olju in pivu naklonjena kmetija

Tešanovce, vas, ki je streljaj oddaljena od Moravskih Toplic, so mnogi bolje spoznali leta 2009, ko je bilo tam svetovno prvenstvo v oranju. Resda je bilo vreme takrat tako, da se ni točno vedelo, ali je to oranje ali melioriranje. Kakorkoli, v Tešanovcih domuje in kmetuje Denis Vitez, ki ravno postaja mladi prevzemnik.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Na Vitezovi kmetiji je Denis predstavnik tretje generacije, ki umno kmetuje. Da spoštujejo tradicijo, je vidno že ob prihodu na kmetijo, saj je dobro ohranjena arhitekturna dediščina in številna ročna orodja, ki jih imajo shranjena na kmetiji. Prejeli so že številna priznanja, med drugim tudi za arhitekturno oblikovanje ter življenjski slog na kmetiji.

Tretja generacija naprednega kmetovanja

»Že stari oče Jože, ki je bil strojnik na kombinatu, je kmetijsko znanje s pridom uporabljal tudi na domači kmetiji. Razvoj kmetije se je nadaljeval z očetom Francem, ki je končal kme-

Turizmu naproti nazaj na kmetijo

Tretja generacija – Denis sprva ni imel »kmetijskih« načrtov. Pridobil je turistično srednješolsko izobrazbo, poskusil s študijem elektrotehnike, potem pa je spoznal, da mu je izziv kmetovanje. S pomočjo strokovnjakov kmetijske svetovalne službe pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije – Zavodu Murska Sobota je pridobil certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) poljedelec in letos januarja kandidiral za sredstva iz ukrepa mladi prevzemnik. Poleg terenskega svetovalca na KGZS – Zavodu Murska Sobota Franca Škaliča je vlogo pomagal pripraviti svetovalec specialist za razvoj podeželja Slavko Petovar (ta

Tri generacije družine Vitez (od leve): brat Jan, stara mama Amalija, Franc in Darja ter mladi prevzemnik Denis s Sonjo

Razdrobljenost niti ni problem

Kmetija Vitez obsega 20 hektarjev lastne zemlje, skupaj z najeto pa obdelujejo skoraj 80 hektarjev. Zanimivo je, da za Prekmurje kar pregovorna majhnost parcel za njihovo kmetijo ne drži. Skoraj 80 hektarjev imajo v evidenci v 66 garih, saj so pred leti opravili na njihovem območju melioracijo in zložbo zemljišč.

Pred sedmimi leti so prenehali s pitanjem in se posvetili predvsem poljedelstvu, za lastne potrebe pa imajo še skoraj 30 arov vinograda: 1150 trsov renskega in laškega rizlinga in sauvignona. Vinograd je na Suhem vrhu, kjer so začetki širnega in hribovitega Goriškega, in je od kmetije oddaljen 2 kilometra.

Odlično bučno in sončnično olje domače pridelave in predelave ter bučne semenke najdejo pot do kupcev, ki vedo, kaj je kakovost.

Pivovarski ječmen ima v povprečju pettonski hektarski donos, kar je sicer manj od krmenega ječmena, vendar pa je

Stroka z roko v roki z izkušnjami in mladostno energijo: svetovalec Franc Škalič, Franc Vitez in mladi prevzemnik Denis

tijško šolo v Rakičanu. Med prvimi smo izvajali poskuse glede učinkovitosti različnih sredstev za varstvo rastlin; sodelovali smo v sortnih poskusih, najprej krompir, potem sladkorna pesa in žita. Sodelovanje je potekalo z Živinorejsko-veterinarskim zavodom za Pomurje, današnjim KGZS – Zavodom Murska Sobota. Sortni poskusi na kmetiji potekajo tudi danes, sodelujemo s priznanim semenarsko hišo,« pove Denis.

je v začetku leta sprejel nov izziv direktorske službe v Kmetijski zadrugi Ljutomer - Križevci).

Denis bo sredstva iz ukrepa namenil nakupu nahrbtnice škropilnice, motorne žage, čelne diskaste brane in kombajna za žito zeleno-rumene barve, ki prevladuje med novjšimi stroji na kmetiji. Nabavljena mehanizacija bo poleg domače rabe dobila delo tudi na drugih kmetijah, saj je družinska tradicija opravljanje strojnih storitev.

Nekoč hlev, danes prodajni prostor, ki ga krasijo priznanja s številnih ocenjevanj.

Povratnica in novinec

Ob vsesplošno razširjenih poljščinah, kot so žita in koruza, se na Vitezovih njivah vrstijo še oljne buče na kakih 15 hektarjih letno, sončnice na dveh, povratnica sladkorna pesa dobi letno okrog 10 hektarjev, lansko jesen pa so obrnili nov list. Novinec na njihovih njivah je pivovarski ječmen. Za začetek en hektar.

Ta se, tako oče mladega prevzemnika Franc, v kolobarju odlično dopolnjuje s sladkorno peso, saj oba potrebuje ta s hranili dobro založena tla.

odkupna cena za približno polovico višja. Za odkup je poskrbljeno, saj bo pridelek prevzela Kmetijska zadruga Gornja Radgona.

Pivovarski ječmen je zanimiv v kolobarju s peso zato, ker se ga seje pozno jeseni. Šele novembra, da se pred zimo preveč ne razraste; žetev pa je zgodnja, kake tri teden pred pšenico. Ker gre z njiv nekaj tednov prej, je pivovarski ječmen manj občutljiv na sušo. »Se pa pri nas glede tehnologije še učimo, saj ni tradicije pridelave,« pove Franc in nadaljuje: »Pobuda za pride-

Žetev koruze za zrnje, ki je bila vključena v sortne poskuse.

lavo je prišla v okviru Zadruga kristal, ki že nekaj let prideluje sladkorno peso. Zaradi že omenjenega dopolnjevanja s sladkorno peso menim, da je lahko pridelava pivovarskega ječmena dobra možnost za dodaten vir dohodka na naši poljedelski kmetiji.»

Dobre stare buče in sončnice

Če je pivovarski ječmen 'nova poljščina', pa oljne buče in sončnice že desetletja domujejo na prekmurskih poljih. Pridelek, bučno in sončnično olje ter semena prodajajo v lični trgovini, ki so jo uredili v delu nekdanjega hleva. Za predelavo olja imajo od leta 2013 registrirano

dopolnilno dejavnost. Kakovost dokazujejo priznanja z ocenjevanj na Dobrotah slovenskih kmetij in drugih ocenjevanjih.

Kakovost pa vedno najde pot do kupcev. Ta je kratka, saj v prid lažji prodaji govori dejstvo, da so v bližini Moravskih Toplic, kjer lahko prodajajo svoje pridelke, turisti pa pridejo tudi do njih na kmetijo in kupijo pridelke na domu.

Za dušo pa »dej radio bolj na glas«

Denis pa si ob delu na kmetiji vzame čas tudi za prostovoljstvo, saj je dejaven v Prostovoljnem gasilskem društvu Tešanovci. Za sprostitev si privoščijo tudi glasbo, ki se posluša na glas. Za dopust si s punco Sonjo že leta privoščijo obisk glasbenega festivala Metaldays, ki poteka konec julija v Tolminu. Skoraj en teden glasbenega dogajanja brez vsakdanjih skrbi mu napolni baterije za spopad z novimi izzivi.

In kako naprej ...?

Med načrti ob teh, ki so v sklopu obveznosti za mladega prevzemnika, Denis načrtuje povečanje dohodka iz dopolnilne dejavnosti, popestriti prodajno polico še s ponudbo vina, mogoče se bodo usmerili v turistično dejavnost ...

Na odločitve o tem bo seveda vplivala tudi kmetijska politika po letu 2020. »Pri nas je težava v tem, da ravno ko osvojimo neka pravila, neke ukre-

pe SKP, jih potem spremenimo. To se ne bi smelo dogajati. V takih razmerah se je težko odločiti, kako naprej,« zaključuje mladi prevzemnik Denis.

Setev oljnih buč se opravi v začetku maja.

